

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

B o d s r i t

til að hlusta á

Þá opinberu yfirheyrslu

i

Bessastada Skóla

þann 22 — 29 Maí

1 8 4 4.

-
1. Fjögur gömul kvæði, útg. af S. Egilsfyni.
  2. Skólaskírsla af *Lector Theol. J. Jónsfyni*
R. af Dbr.
-

Videyar Klaustri,

Prentað á Fosnab Bessastada Skóla.

1 8 4 4.

S o r m á l i.

Þau 4 andleg fornkvæði, sem hér prentast, hefir
Hra. Cand. Philos. Jón Sigurdsfon í Kaup-
mannahöfn uppfríðad eptir Stimbókinni No. 757 (í
4°), í fornritasafni A. Magnússonar, og stendur í
Ekb. fyrst það kvæðisbrot, sem eg kalla Heilagsanda-
vísur, þá Leidarvísan, þá Litnarbraut, þá Harm-
sól. Afskrift þessi var ítarlega vöndud, því J. Sig-
urdsfon hefir bæði sýnt í afskrift sinni, hvar ord voru
bundin í Ekb., og tekið fram, hvar vafi var á hvorju
lesa skyldi, og hvað honum þætti þá líklegast eptir
stafagjörd frumritsins, sem ekki er óvísda máð og sun-
stadar ólæfilegt; líka hefir hann á stöku stöðum fram-
settt heppilegar getgátur, sem eg hefði tilfært undir
skammstöfudu nafni hans (J. S.).

Harmsól (Haf.) er idrunarkvæði. Inntakid er
þetta: Skáldid heitir á gutlega aðstod (ev. 1–3), seg-
ir hvor nauðsýn sé á að játa brot sín, idrast þeirra og
leita Guds miskunar (4–6), telur upp afbrot sín
mörg í orðum og verkum (7–16); og lýsir miskun
Guds í sendingu Sonarins í holdid (17–19). Í
Steffjamálunum lýsir Skáldid þínu og krossfesting Krists
(21), idran væningjans á krossinum (22–24), danda

IV

Kristó til hjálpar mönnum (27), upprisu (28) og uppstigning (29), komu hans til dómsins, og um dómisdag (31—40); rædur til þess að sættast við Gud, og fresta því ekki (41): Því það skuli úngur nema, sem gamall eigi að fremja (42), lífið sé stutt (43) og dauðastundin óvís (44). Í nidurlagi kvæðisins telur Efkáldid nokkur dæmi helgra manna, sem með idran hafi hlotið missun Guds (46—47): Davíðs forúngs (48—49), Péturs postula (50—51), Maríu (52); huggun af því (53); heitir á Gud til missunar sér (54—58), á Maríu (59—61) og helga menn til trausts og árnanar (62—63); nafn kvæðisins (64); góðar óskir (65).

Lífnaarbraut (26.) er lofkvæði um hinn helga kross (1. er.); skáldid heitir á Gud til fulltrúgs, að orð sín megi koma mörögum manni til andlegs gagns (2—7); bidur, að góðir menn veiti sér bæna fulltrúg (8); segir, hvørs vegna hann yrki þetta kvæði bæði gláður og hryggur (9—10); upphvetur, að elska Krist (11), er lét berast hingat í heim og tók sjálfviljugur á sig píslir fyrir syndir manna (12). Steffjamál (13—29): Kristó pína (14, 15), krossfesting (16); María við Krossinn (18); síðu sárid (20); dauði Kristó (21), nidurstigning til helvítis (22), upprisa (23), himnasær (24); sídasti dómur, hvar krossinn verður sýndur (26, 27); aðskilnadur góðra og vondra (28, 29). Nidurlag (30—52); lof krossins, sem skáldid fallar lykíl himins (31), blóma helgra dóma (32), farloft Guds barna til lífs hafnar (33), himnastiga

(34), himnabré (35), vog (36), altari (37); fraptur og tákni krossins (38—41); fegur upphvatning, að minnast dauda Krists á Krossinum (42—46); kvæðislaun (47—50); heiti kvæðisins og góðar ósfr (51. 52).

Leidarvísan (Lv.), um helgi sunnudagsins. Inngangur: Skáldid heitir á Þrenninguna að styrkja mál sitt (1—3), bidur svo hljóðs, að menn hlýði kvæðinu (4—5); himnabréf um sunnudaginn, og inntak þess (6—12 *). Stefmal (13—33); talin stórmerki sunnudagsins: fæpun englanna (14), fridur milli Guds og manna (15), Nóa ork stadnæmdist í flóðinu (16), Gyðingar fóru yfir hafid rauða (18), gefin Trulaga bodord (19), vatn af hellunni og Manna (20), bodunar dagur Maríu (22), Krists fæðing (23), skirn Krists (24), Kristur snéri vatni í vín (26), fraptaverk með 2 braudum og 5 fískum (27. 28), Krists innreid í Jerúsalem (30), upprisa (31), gjöf heil. Anda (32). Mídurlag (34—45): dómsdagur (35), ágæti sunnudagsins (36); upphvatning til siðbóta: elsta til Guds

*) Þessa bréfs getur í E. C. Berlauffs *Symbolis ad geographiam mediæ ævi Havn.* 1821, bls. 56: „Þar fundu frá vidr vogginn er alltari *Sancti Simeonis*, Þar kom ofan bréfit gullritna. Og enn ljósat í Kirjalafsögu (*Symbol. p. 60. annot. 3*): Þar stendur Símeons Kirkja, ok er þar vardveittr handleggtr haus yfir altarinu: Þar kom ofan bréf þat, er sjálftr Drottinn ritadi með sínum höndum gullstøfum um hinn helga sunnudag. Spværgi seigist Berlauff þafa fundid bréfs þessa getid annarsstadar.

VI

(37–38), bæn (39–42); nafn kvæðisins og höfundur þess (43–44); ályftunarord (45).

Um tvö af þessum kvæðum, *Harmsól* og *Leidarvísan*, er sagt, hvort þau ort hafi. Gamli Kanúki orti *Harmsól*, eptir yfirskrift kvæðisins í *Ekb.* En hvar Gamli hefir verið Kanúki, og hvort hann hefir uppi verið, hefi eg ei getað fundið. Um Kanúka má annars lesa *Ísl. Kirkju sögu Finns Biskups*, 2, 142, a, 373–4, a, 384–5; *Holbergs Almindel. Kirkehist.* 1, 318, 351: M Stephensen's *Klausturpóst fyrir árid 1818* bls. 33–36. U 13. öld er gétid Orms prests, kanúka í *Þykkvabæ*, og Magnúsar, kanúka í *Widey*, þeir voru brædur Arna biskups *Þorlákssonar (Stada: Arna)*, sjá *Eturl.* 3, 183.

I *Leidarvísan*, 43. og 44. erindi, vísar til, að *Brandur* nokkur hafi ort þetta kvæði eptir undirlagi gæfugs prests *Runólfs*. Gizka mætti, að þessi *Runólfr* hafi annaðhvort verið *Runólfr Sigmundarson*, sem var ábóti í *Beri (Þykkvabæ)* 1268–1306, eða *Runólfr Olafson*, ábóti í *Widey* 1250–1299, lærisveinn *Brands* biskups *Jóns*sonar, sem báðir voru lærdómsmenn og lærdómsvinir, og tók *Runólfr* í *Beri* saman æfissögu *Augustini (Ísl. kirkjus.* 4, 124), en lét *Grím* prest *Sólms*teinsson rita *Jóns sögu Skirara (Ísl. kirkjus.* 1, 584: 4, 59); þykir *Þinni Biskupi* líklegt, að þessir ábótar hafi upphvatt múnka þá, er þeir áttu yfir að ráða, til að semja ein og vinnur lærdómsverk (*Íst.* 4, 124). En að *Brandur* sá, sem orti *Leidarvísan*, hafi múnkur verið, þykir sem

VII

ráða megí af orðatiltækinu í Lv. 19, „fridr af fœstu mæðiz“, en þótt þetta orðatiltæki virðist stælt vera eptir Davíðs Sálmi 109, 24. Þyfi nokkurum þad ad þessari getgátu, ad Kunólfur er hér ekki kalladur ábóti, heldur gøfugur prestur, þá gizfi hann á Kunólf Dálkason Þorsteinsonar, bróðurson Ketils biskups, er uppi var á midri 12. öld. Um hann segir Eturl. 2, 95 eptir handritinu Lv: „Þar (á Helgafelli) var á vist gøfugr Fennimadr Kunólfr prestur Dálkason Þorsteinsonar, bróður Ketils biskups, ok var hann hinn mesti lærdómsmadr ok høfud = flerk“. Hann er og taliinn meðal presta í Vestfirðingafjórðungi í Prestatali í Isl. Sögum, 1. B. bls. 384 (útg. Rhsfn. 1843).

Þegar litid er á skáldskaparmál og kvæðskap hann, er kvæði þessi með sér þera, þá hniist ekki mega gera þau hngri, en nú var ávikid, nefnil. ofarlega á 13. öld eða vndverðlega á 14., því kvæðskapur, sem og orðasþipan og málsgreina í kvæðum þessum er mjög í þá mind, sem títt var hjá elztu fornskáldum: er hér allvíða flókin orðasþipan, ordum í sumum málsgreinum tvístrad, og fleirum málsgreinum blandad saman, sumum hleipt inn í odrar (stælt), kenníngar mjög viðhafdar og allvíða sundurdreifdar. Hér til tel eg þad, a) þegar smáordum, sem edlilega eiga saman við önnur ord (t. d. stefnuordum), er mjög sundrad frá þessum, t. d. því eina, Lv. 4: án kaup, Lv. 12: án þína mesta mistunn, Haf. 65; eða þegar tvö nöfn, sem saman eiga, standa lángt hvørt frá vðru, t. d.

VIII

mistunar fadm, Lv. 45. Lv. 33 á saman: ertu
 fljót, farsæl fleid und þrælum fróns = Fonúngs
 (Kristis), oþ frami (þ. e. leidbeining) ítrum firð-
 um á vit strandar fóstrelands. Sv. 6 á saman:
 Þvi hrinda gladir Gudamenn, þeir er vel renna
 lífs braut, lymstu grandí djöfuls. Lv. 10. á
 saman: vörðr vallaæsts (Gud) Evad, eþ mun
 til dauda fasta ættum virða í alla lídu. Sam-
 tengingarordid og er flilid frá þeim ordum, er það á
 ad samtengja, t. d. Haf. 56: margriþr jöfurr
 fleygs foldar ægifs (Gud!), þess at meiri lífnar
 oþ fridar á eþ at bidja þiþ sjálfan mér (til handa);
 Lv. 30, óhræðinn lýðr vann þar á láði borid
 pálma og litflædi fyrir ríþjan øðling loþhjálms
 (Krist); á þessum stad stendur oþ, sem á ad tengja
 saman pálma og litflædi, sjórum ordum á undan
 hinu síðara, en tólf ordum undan því fyrra; sjá og
 Haf. 22: Lv. 5. b) málsgreinum blandad saman, Sv.
 1. 8: Lv. 1. 40. 44: c) stælt, Haf. 41. 42: Lv.
 4. 5. 39. 45: Lv. 11. d) Sundurslitnar kenningar,
 Haf. 9. 10. 11. 12. 14. 43. 61: Lv. 2. Ad þess:
 konar fornum skáldskaparhætti fóru menn þegar ad
 finna fyrir og eptir midja 14. øld, þótti midur hæsa
 í helgum kvæðum, ad yrkja svo óljóst. Í Kvæði
 Gudmundar biskups, er bróðir Arngrímur orti
 (1345), stendur því í 2. erindi:

Kædda eþ lítt vid reglur Eddu
 ráðin mín; oþ Evad eþ sem bráðast

IX

vífr þær, er vil eð ei hrósa;
verfínn er at svo mjúfr í Everkum.

Eysteinn, sem kvad Lilju 1358, segir í

97. er. Vardar mest, til allra orða
undirstadan sé réttlig fundin,
eigi glögg þó Eddu regla
undan hljóti að vífja stundum.

98. Sá er ódinn skal vandan velja,
velr svo mörög í kvædi at selja
hulin fornyrdin, at trautt má telja;
tel eg, at þat má skilning dvelja.

En ljófast segir það Arni ábóti Jónsson að Múnka-
þverá (1371—79) í Gudmundardrápu 78. erindi:

Rfirmeistorum mun Eddu listar
allstirðr sjá hróðr virðaz,
þeim er vilja svo grafa og geyma
grein flókasta fræðibóka.
Loft heilagra lízt mér hæfa
ljós ritninga sætra vitni;
en féningar auka mönnum
aungvan styrk né fagnad myrkvar.

All þessi kvæði eru Stefjadrápur. Stefjadrápum
er svo háttad, að þær samanstanda af þremur hlutum:
inngangi, Stefjamálum, og nidurlagi (sem kallast Slæmr).
Eg íminda mér, að þegar stefjadrápa er regluleg, þá
eigi stefjamálin að vera réttur midhluti drápunnar, og
inngangur jafnmörög erindi og nidurlag. Þessa er líka

nákvæmlega gætt í *Leidarvísan*, hvar inngangur og nidurlag er sín 12 erindi hvort, en *Steffjamálin* 21 erindi. Eins er í *Gudmundardrápu* eptir *Arna ábóra*, og í *Lilju*. Í *Harmsól* er inngangurinn 19 er., nidurlag 20, má þar álíta síðasta erindið sem nokkurskonar drag edur aukavísu, eins og í *Kvæði Gudmundar biskups* eptir *Urngrim*, og í *Höfundlausn Egils Skallagrímssonar**). *Litnarbraut* er í þessu frábrugðin, því þar er inngangurinn 12 erindi, en nidurlagið 23, hvað ed í þessu kvæði kemur til af því, að skáldið byrjar ekki fyrr á vikiðefni því, sem hann hafði lofað að kvæða um, en í nidurlagi drápunnar. Hvað *Steffjamálunum*

*) Eg hef lengi furðað mig yfir, að *Geisli* (*Nafsdrápa*, *Battardrápa*), svo vöndub drápa, kvædin af *Einari Presti Skúlafsyni* og framflutt í *Nidarófs kirkju* 1152, að vidstöddum *Konungunum Gysleini*, *Sigurði* og *Inga Haraldssonum*, og *Tóni erkibiskupi Birgissyni*, og allri alþýðu *Þrændra* og *Nordmanna*, skuli að þessu leiti vera svo ófkipuleg, að inngangurinn er þar 17. erindi, nidurlagið 26 (eptir *Hkr* og *Fms.* 5). En eg þykist nú með sjálfum mér sagnfærdur um, að 60., 61., 62. og 63. erindið á að standa á undan *Steffjamálunum* næst á eptir 17 erindi, hvar efnid sýnir að þau eiga heima, og verður við það betra samband milli 64. erindis og hins 59. og hinna undanfarandi. Verður þá í *Geisla* inngangurinn (3. 7 =) 21 erindi, nidurlagið eins, og síðasta vísan að auk, sem eingaungu er sílud til *Gysleins konungs*. Og síðan *Tón Sigurðsson* fann 3 erindi ný af *Geisla* (sem eiga inn næst á eptir 30. er.) í *Konungabók Bergs ábota* í *Stókhólari*, verða *Steffjamálin* í *Geisla* 28 (þ. e. 3. 9 + 1) erindi. Sýnir, sem erindastípanin eptir þessum tölum sé svo sett af skáldinu með ásettu radi; og eins er í *Lilju*.

XI

viðvíkur, þá er stefid í Leidarvísan ein vísa heil, og er fyrst þritekinn fyrri víshelmingur, og settar 3 vísur milli hvors stefs, og þarnaest hinn sídari víshelmingur á sama hátt. Í Harmfól er stefjum eins hagar, nema hér eru 4 vísur milli stefja. Í Líknarbraut er til stefs hafdur einn víshelmingur, og fimmtækinn, og 3 vísur milli stefja. Í kvædisbrotinu Sv. sést, að 3 víshelmingar eru hafdir til stefja, og 7 vísur milli hvors. Að Slæmt merki nidurlag eða síðasta hluta einnar drápu, þannu er næst kemur eptir Stefjamálin, það má (aaf Haf. 46., og Lv. 34. er.) sjá af þessum stöðum:

1) Kvædi Gudm. bps., er bródir Arngrímr orti, 41. erindi, næst eptir Stefjamálin:

Máttugr, gefðu í slæm hinn stétta
snildar ord (af þinni mildi
æstri blóma; allir heimar)
allhródigr mér fadir þjóðar.

2) Mariukvædi, eptir Ekf. No. 757, 4° U M (No. 5), er so byrjar: Geil gledi; millde módir; þar stendur næst eptir Stefjamálin í 28. erindi:

Kaup veitti dýrt fir drápu
drottning himins of gotna;
hródr nemi haldar kvædis:
hef eð slæm, en lyð stefjum.

3) Næstefja 24. erindi:

Sjörflóds hnykkimeidum
hér er of slæm at dæma

XII

húigreyrs harða stóran:
hefi eð þar lofit stefjum.

Uf því mér var ekki kunnug þessi merking orðsins **Slæmr**, þegar eg útlagði **Rekstefju** í **Scripta hist. Isl. 3, 244**, þá tók eg þar rángt upp þenna víshelming, sem eg vil hér leidrétta, og skal svo upp taka: Sér er hnykkimeidum hjørflóds húigreyrs (mf.) at dæma of harða stóran slæm.

Harmsól,

er Gamli orti, Kanoki.

---

1. Þár stillir lúktu, heilli,
hreggtjalda mér, aldar,
upp, þú er allar skaptir,
ódborgar hlið, góðu:
mjúk svo að mættig¹ auka
mál gnyndum stála
miska bót af mætu
min fulltingi þínu.
2. Gingi má elda flöngvir
(allvíst er það) Mistar
makleg orð til mærdar,
minn drottinn, þér finna:
þars, elhallar, öllu
ertu, skýr konúgr, dýrri,

---

¹) Annadhvort er mættig s. s. mættu og, og þá er
miska bót s. s. at miska bót, til miska (synða) bótar;
eða mættig er s. s. mætti nesnil., svo at mín mjúk mál
mætti auka stála gnyndum miska bót af þ. m. s.

rómu linnð því er runnar
rammglyggð megi of hyggja.

3. Sendu ydvarn ando,
einþepjandi, hreinan
mér, þann er mitt of færi
munar grand hédan, landa!
allð megu ekki þollar
án fremja þers hanum
fúða viggð, er seggjum
fíða bót af því hljótið.
4. Mér vil ek ok eirar
(ofð byrjar það), hnosða
himins stillandi, hollar,
hæst ² missunnar æsta:
þótt óverdum ordum
(ítr fylkir mið líta)
víst, firir vos ok løslu,
(vedrhallar) þið kvæja.
5. Þú býdr øll ³ með idran,
einn Krístr, vídum Mistar
linnð fir lærdum mönnum
lýti síu at týna;
ok, hábrautar, heitir,
hreggvörðr, þegar seggjum
fannri lífn og sýknu,
snjallr, fir vos ok galla.

---

²) Þ. e. hæste, að burtfestubdu errinu. ³) Min getgáta;
Stb. hefir hér ølld.

6. Þs þ verður ei ⁴ nema þessum ⁵
 aldr varn bodum halðin,
 (menn búist mörqu sinni)
 meiri ógn (við þeirri):
 hverr þviat hætt ráð horfa
 hljóms á efsta dómi
 upp fir allri þkepnu
 ósögð koma lögðis. ⁶
7. Ungr vöndum; eð (ýngvi, ⁷)
 opt erfílega ⁸ at hverfa
 (lítt gáða eð þá þjóðar,
 þín) eptir vilja mínum;
 en snéra eg jafnan mínum, ⁹
 íllt ráð þá er mig vélti,
 þyrðhittandi brottinn
 báðrakfr, við þér hnaffa.
8. Þf löfþvan hef ¹⁰ æfðu
 aldr varn spanið ¹¹ sjalðan
 (þarkat eð blóm á verkum
 þráðgert) frá óbáðum :

---

⁴) f. s. æ, ávallt, jafnan. ⁵) Min getg.; Þessu; Ekb. ⁶) Þ. e. þviat hverr ósögð (ójatub) hætt ráð afbrot (syndir) lögðis hljóms horfa (manna) koma upp fir allri þkepnu á efsta dómi. ⁷) Min getg.; ýngri, Ekb., en hér á saman ýngri þjóðar, kónungs manna, gud. ⁸) J. S. heðbur, að erfílega sé f. s. herfílega, og mun það rétt; annars yrði að taka opt erfílega fyrir óþerfílega, óþjarfílega. ⁹) getg.; í Ekb. sést ekki nema ... Ne. ¹⁰) getg.; Ekb. hóf; kannsté réttara væri hósum. ¹¹) getg.; Ekb. spaneðir, með bundnu ír.

ftt, þá er opt á móti
 ófríð risu blíðum,
 mærvinnandi manna,
 mín verk bodum þínum.

9. Gerda eð opt í ordum
 (eljunsterkr), sem verkum
 (hreggð hjartloga) vð hyggju,
 (hróts) í gegn þér (drottinn!).

Þræll hefir þinn í allan
 þann, lífgjafi ¹² manna,
 ofð ¹³ grøndugrar andar
 ástfnaubr hratat dauda.

10. Þinn hefir þúnglegr unnt
 (þat færir mjøð ¹⁴ særi
 syndugr þjónn (frá svinnu),
 sóltjalðs konúngr (aldir).
 Mæltu eð mart, þad er spíllti
 (mætr, víðir þat, gætir
 rannð) í røfan ¹⁵ minni
 (rødulð) fir mér of ødrum.

11. Þhynnin gat eð, annan,
 optfínnið þar vinna,
 (vigar ¹⁶ ljófs) er eð vlsða
 (vedr) þrótt á mið (Drottinn!).
 Lítt bar eð ønn, og ótta,

---

¹²) getg.; líf = gjafa, Eðb. ¹³) getg. ofð, Eðb; ofð þ.
 e. mjøg. ¹⁴) get.; Eðb. mic, bundid. ¹⁵) þ. e. rausan,
 athugalaust tal. ¹⁶) þ. e. vegar; vedr = vegr, lopt, him-
 inn, hans ljós, sól.

- undgjálfrs, fir mér sjálfum,
grálinns geymirunnum,
gladr þá ef dæmdag adra.
12. Bergda ef brjósti sørgu,¹⁷
(hryjar hlunnis) sem munni,
(hreinis) of holdi þínu
(huggóðr jöfurr!) blóði.
Þó sé ef, þeingill skja
þrisskjótr, (megirljótir
hagir sýnast mér mínir
margir) þar til bjargar.
13. Lét ef í ljós fyrir gautum
láðs nækkurar dáðir
lara fróns, en ef leynda
lökkum þátt. sem ef máttá:
feggja kind at sýndiz
(setrs) þokka mun betri
(vísi hát), en veri
(vel funnum því, sunnu!).
14. Henda ef hverjar stundir,
hlaðkar bords, er ef þorðaf,
misska ráð fir meidum,
minn lífgjafi, at vinna.
Míðr óttudumz ydra¹⁸
ósjalban, gramr tjalba
(því var = a haglleppt) hryjar
heids¹⁹, en gumna reidi.

¹⁷) Þ. e. saurgu, saurugu, óhreinu. ¹⁸) get.; ydrar,
Etb. ¹⁹) get.; síðasti stafurinn er óglöggur í Etb.

15. Hét eð opt fir líð láta
 lasta verð til fasta
 þér, en þekkjaz þýrar,
 þenláðs konúgr, bádir;
 enn snerumz en²⁰ til minna
 aptr, landreki frapta,
 (er = a vandi sá) synða
 (sjaldreynðr kyni aldar).
16. Hæfir²¹, at hvern of rifjat,²²
 harri minn, til fjarri,
 grandí firðr, þann gørdag
 geig, er eð þið sé eigi:
 elstu kudr, alls yðvarr,
 øðlíng, hefi eð, røðla,
 aumlegr þræll í øllum
 afgerdum mið vafðan²³.
17. Hvert er greppr sá er geira²⁴
 grunnudigr þér unni
 (líkr hofum²⁵ synða auði
 sótt), heimstöðu drottinn!
 Þú biðr ølb, en aðrir,
 almáttigr gud, sátta,
 ýta ferð at yrði
 allþýr, sökum valða.
18. Str, lýstir þú ástar,

---

²⁰) þ. e. æ, ávallt. ²¹) getg.; hefir, Efb. ²²) getg.;
 rifjat, Efb. ²³) getg.; vafðir, Efb. ²⁴) þ. e. gjorsam-
 lega, fullkomlega. ²⁵) s. s. hofumk, hofumz, hefir mið:
 líkr (sami) synða auði hefir sótt mið.

elskerfjar gramr, merki
 láðs til lyptimeida
 linnð í hervoift þinni.
 Guð réð guddóm yðvarn
 (glatað mein af því) hreina
 (hólða líðs) at hylja
 hár manndómi várur.

19. Þú vart, mæztr, frá menju
 (mikil dýrd er þat fyrðum
 haudrð) í heim með lýðum,
 hildíngtr, borinn, mildi ²⁶.

Sæll, bartu óstyrkt alla,
 ágætr, of meinkæti,
 skýðir skýa flóðar
 skríns, á líkam þínum.

(Stefjamál)

20. Skjöldúngi erum skýlðir
 Skýja tjalds of aldar
 greitt, sem gøfgast mætti,
 grandlausum stef vanda:
 Ern skóp haudr of hlýrni
 heims valdr, sem kyn beima,
 ørr er of øllu dýrri
 elsetrs fonúngtr betri.

21. Endr vartu hardr of bundinn,
 budlúngtr, megin þúngar,
 hlýrnifð elds, af hólðum,

²⁶) Eg tel hér saman: mæztr hildíngtr mildi (c. et.);
 sem mér þótti víðfeldnara en mildi-mæztr haudrð hildíngtr.

hár, fyrir seftir vórar.
 Enn léztu, öldu runna
 ángrstrídir þíð síðan,
 viggð, meðal vandra feggja,
 vegligr, á tré negla.

22. Þjófr annar tók þanneg,
 þrifvaldr gøfugr aldar,
 (sál var hans ofs of eleg
 ósæl²⁷) við gram mæla:
 nú sýn ast, ens eina²⁸
 alls er þú guds son kallað,
 of með øslgu ríki,
 ofs, stígr nidr af krossi!
23. Ydr nam annar kvedja
 illvirki svo, stillir
 háfs, þá er hræddiz píslir,
 hríðar naufts, með trausti:
 minnstu, mildíngr sunnu,
 mín, kvad bauga tinir,
 þitt²⁹ (á ef hag til hættan
 heldr) er þú kemr í veldi.
24. Slaut af ydr, sem adrir,
 audbrjótr meginskjóta,
 láðs³⁰, þeir er löstum eyða,
 lífn, sköpjandi ríki!

---

²⁷) Þ. e. sál hans var ofs (13. sgr.) ósæl of eleg (vond). ²⁸) þannig J. S., og er það víst rétt; í Sfb. sést ekki nema e. . a. ²⁹) min getg; Þrótt, Sfb. ³⁰) min getg; ladr, Sfb.

Sóknheilir ³¹ hét sælu
 sannvið Paradísar
 (gæf reynduz þau þjófi
 þín heit) fridar veitir.

25. Hólostu gefr hæsta
 hringprótt með sér drottinn
 fadr, þeim er sinna idraz
 synða, lausn of yndi.
 Ern skóp haudr og hlýrni
 heims valdr, sem Eyn beima
 ørr er of øllu dýrri
 elsetrs konúngr betri.

26. Hverr mundi svo hendir ³²
 hardgebr loga fjarðar,
 ela rannð, of ³³ ynni,
 ítr festir ³⁴, þér, ritar :
 at þreknenninn þinni
 þrórr ³⁵ (sættandi) mætti
 ógrátandi (ýta !)
 ormlands hjá Evøl standa ?

27. Sæll, tóktu einn fyrir allar
 óverdr guma ferdir,

---

³¹) þi. et., s. s. sóknheili. ³²) Þetta er gétg. mín; í Ekb. sést, Suerr munnde h . . . . . eunder; hendir fjarðar loga er mē. ³³) eða af Ekb. ³⁴) mín getg.; samkvæmt 50. er.; Ekb. hefir hér: ítr . . . fer. ³⁵) Þetta ord sést ekki í Ekb.; madr gati gískab á þundr, þrótr, þorn, þollr: eg valdi þrótr, af því skáldið hefir þetta ord í mē. í 64. erindi.

fannstýrandi, sáran,
 sólhauðs, á þif dauða.
 of (líðfasti) leystir
 (lífs unnir þú runnum)
 hólða ferð or hardri
 harmð gnótt, síra drottinn!

28. Sólmit, reis þú ³⁶, enð hæsta
 hritjalðs, or grøf síðan,
 flýtilengs, á frægjum,
 fríðsamr, begi þriðja:
 of ráðvísu ³⁷, ræfir
 regnhallar, vannt fegna,
 ádr þá er yðvart dauði,
 alþyggr, síra hrygdi ³⁸.

29. Leid þú ³⁹ í lopt upp drottinn
 (litu gessa þat vitrar)
 himins (fylgjandi), helgu
 holdi sferýðdr, af foldu.
 Udr trúir ølb of síðan
 alþýran þif stýra,
 sferingeypnandi, sferpnu,
 sferstalls, sælu allri.

30. Str lofar eingla sveitar
 allr herr salar fjalla
 víst med vegsemb hæstri

---

³⁶) S. Ekb. sést ekki nema: þ. . .; en reis þú verður að
 framberast einð og reistú. ³⁷) getg., sbr. Eb. 8, 7; vand
 nisa, Ekb. ²⁸) getg., sbr. Eb. 23, 8; tryggde, Ekb.
³⁹) framber leiddú, leittú, sjá sgr. 36.

vörð ⁴⁰, of menn á jörðu.
 Ern stóþ haudr og hlýrni
 heims valdr, sem Fyn beima,
 ørr er of øllu dýrri
 elfetrs konúngr betri.

31. Enn mun ødru finni
 øðlíngr koma híngat
 mána tjalds enn milði,
 meðr ⁴¹ til dómis at kvæðja ⁴².

Geisar eldr of æfiz
 elja fold; or moldu
 ferð vaknar þá firða
 flest við ugg enn mesta.

32. Eingi mun alls á þíngi
 ísheimis vera þvísá
 jóskrentandi ítrum
 óttalaufs fir ⁴³ drottni;
 ela vangs þvíat einglar
 jøfurs skjálfa þá sjálfir
 (ógn tekr máttug magnað)
 mæð við ugg of hræðzlu.

33. Hørd mun = at hógligt verða
 hjálmsþýranda ens dýra
 sunnu synðgum mönnum
 fektar ord at forðaz:

---

⁴⁰) Getg.; vörðr, Efb. ⁴¹) þ. e. menn, gomul mt. af madr. ⁴²) Þetta hefi eg gíðað á; Efb. hefir, dómis ..
 ... ía. ⁴³) mín getg.; Efb. hefir til, bundid sem eg hygg
 vera míðr rétt, og má vera sé rángt skrifad eptir eldri Skinnbók.

sýstin mín ⁴⁴, þvíat sýnast
 sár of kross fyrir ofso
 drottins várs með dreyra
 dyggð augliti hryggju.

34. Þér get eð fátt at færim
 framm í orða glammi
 at dádgeymis dómi
 dýrdargjarns of varnir;
 endr ⁴⁵ ef eigi vendum ⁴⁶
 aldar kyns fir syndir
 (heldr reynið þat höldum
 hætt) við gram til sættar.
35. Drð mega vöndut verða
 víst aldregi Kristi
 (gud er en gerfallt æðri
 gæzku fylldr), sem sýldi:
 Sterk lofar drótt of dýrkar
 dagstalls Konúng snjallan,
 himins er fylkir fremri
 fróðr hvivetna góðu.
36. Dóms orði lykr dýrðar
 dróttar valdr á aldir,
 þar er greinið líb ljóna,
 lofs, í tvenna flokka.
 Spönd lætr öll til yndis
 óttlaust af því móti

⁴⁴) Sjá Eb. 8. ⁴⁵) getg.; í Ekb. sést ekki nema.... dr.

⁴⁶) getg.; Ekb. vendum.

funnu hvels, ok sælu,
sín börn konunge fjörnifs ⁴⁷.

37. Gumar líta þá gæti
(geingr allt við fjör dreingjum
heilags Krists) í hæstum
himinljóma guddómi.

Þs þylbi sú aldri
unads gnótt fira brottins
(þar er orslongvi øngum
ángerfamt) or hug gánga.

38. Þjóð á hart, sú er hlýða
hildings bodum vildat
lofða kyns, medan lifði,
lýtum kænd ⁴⁸, fir hendi.

Sú raðar aum í aumar
óvíslegar píslir,
ey grætir þar ýta
uggr, en vætki huggar.

39. Þnyf þola flærdar auknie
flengendr þrimu lengjar,
þar liggr elds á øldum
íma, frost med bríma.

Mörg er ⁴⁹ ønnur þar manna

---

⁴⁷) Merking þessa víshelmingss er hin sama sem í
vísufjörðungi þeim, er Þróf. Gunnar Pálsson segir (Egils S.
Stallagr., útg. Rb. 1809, blf. 273. fgr.) að stabið hafi á
reflinum í Þólkirkju: Spene í sælu sína — sín börn jöf-
urs stjornu. ⁴⁸) Þannig J. S., í Efb. sést ei nema þ... und.
⁴⁹) getg.; Efb., eru.

meiri ógn, of fleira
 ángr, en vor megi túngä,
 óvegð, frá því segja.

40. Mjøl gengr máttir of rífi
 mættð varðanda jarðar
 (lýð dugir helzt að hræðaz
 hann) of allt vit manna.
 Sterk lofar drótt of dýrkar
 dagstalls Konúng Injallan
 himins er fylkir fremri
 fróðr hvívetna góðu.

41. Rosti hverr við harra
 (hætt er ella mjøl,) sættaz
 byrjar láðð (hvat bíðum)
 blaflvaldr þrimu tjalda⁵⁰.
 Dpt verdr Ugið leiptra
 ein fund viðum grundar
 (traudr⁵¹ erum öll at enða
 andar mein) at seinum.

42. Ungr skýlði þat öldu
 enktemjandi fremja,
 gifrð er gømlum hæfir
 gunntjalðð boda at halða.
 Traud verdr hönd (en hlýða
 hrönvengið má öngum

---

⁵⁰) get.; tjaldð, Gfb.; en hér á saman byrjar blaflvaldr, mē., og harri þrimuláðð tjalda, gud. ⁵¹) getg.; i Gfb. sést ei nema audr.

gaut, nema gerr verð bæti,
grundar mens) af ⁵² venju.

43. Ræfrs er = at löngu lífi
língbeitundum ⁵³ heitid
(rum finna þat runnar
randæls) af gram landa;
Því er hringstýri hverjum
hag sinn með trú fagri,
ýngra þoll of eltra,
einsætt at vel hreinsí.
44. Leygð hefir dánar bægrí
dábreyndr ísfurr leynda
þvona ⁵⁴ flugreinar sínu
sviptendr jöru skriptar;
Þvíat frónspennir finna
fagrtjalda vill aldri ⁵⁵
dælar seids ⁵⁶ við dauða
dúnmeida vanbúna.
45. Háborgar, fæg hvergi
halb, þat er brestí albri,
hreggð nema horðum seggjum
heitfasti jöfurr veiti.
Sterk lofar drótt of dýrkar
dagstalls konung snjallan,

---

⁵²) getg.; á, Efb. ⁵³) getg.; lundbeitundum, Efb.
⁵⁴) getg.; suo ná, Efb. ⁵⁵) Efb., alldre. ⁵⁶) mín
getg., sbr. sfg. 81; leids, Efb. Seidr, sifur, dælar:seidr,
ormr, dælar seids:duinn, gull, þess meidr, mauné.

himins er fylkir fremri
fróðr hvívetna góðu.

(Slæmr)

46. Enn læt eð sagðan svinum
sárflúgr = vidum þúngan
hátt, þann ⁵⁷ er hvern dag ættim
hræðaz, framm í kvæði.
Þjóð mun sýna síðan
slæmr miðfunnar dæmi
(eð skýlða ⁵⁸ þó aldri
ugglausð), þau er mið hugga.
47. Þít eð optliga ýta
ólíkan mið fíkjum
(aufumz sár í slíku
sótt) ástvinum drottins.
Þeir bunduz vel vondra
verka ógnar sterkir
brigða skjótt eð bættu
bógsvellð metendr ella.
48. Frétt hafim byggar dróttir,
David konúgr síðan
snilli vandr eptir syndir
þíðabót at tóð skjóta.
Blíðr nam þeingill þýðaz
(þat er bann) konu annarð,
en réð, svo at þar bráðum,
búandmann ⁵⁹ af því svanna.

⁵⁷) getg.; Efb. þat, bundid. ⁵⁸) getg.; í Efb. sést eðki
nema . . . . lla. ⁵⁹) getg.; buand mannz, Efb.

49. Dreingr réð brátt at beiða
 budlúng eptir hag þúngan
 höppum reifdr, sem hæfði,
 himinríkis sér lífna.
 Fékk, en fyrr, af sökva
 frídr landreki síðan
 (hann réttiz svo) sunnu
 sætrð vingjafar mætri.
50. Nitti ⁶⁰ einn, við ótta,
 ítr postuli rítar
 frónð musterið festir
 fordum, þýjar orða.
 Enn þegar idran sanna
 aldrþrýðir fékk lýða,
 Pétur vann glæp með gráti
 grandlausð þvegid vandla.
51. Því lét seggja sveitar
 sinn postula finna
 (raun lýsir þat) ræfir
 ríkr óstyrktir slíkar:
 at bæri mun meiri
 málrunnum varfunnir,
 menn þótt miðgert vinni ⁶¹,
 margfrídr stórúngur síðan.
52. Slaut María mætum
 miðfunn af gram sunnu,
 víns þá er virða reynið

⁶⁰) mín getg.; Sitte, Ekf. ⁶¹) Ekf., vinne, kannste
 vinni eða ynni.

vár þó fætr með tárur.

Snjalle vann snót frá öllum
fenn miðgerdum hennar
gumna vörðr, þeim er gerði,
(gudi treystiz Bil) leysta.

53. Slík styrkja mið merki,
minn gud, undra ⁶² þinna,
þó at atferðin yrði
vor herfileg stórum,
leiptra hróts at láta
lábvaldr muni aldri ⁶³
gladr, ef eð glæpa idrumz,
glóða mið fir róða.

54. Sáló ⁶⁴ veitta eð, sættir,
(sárr er minn hugr) þinni ⁶⁵
bana ⁶⁶ hættlegar benjar,
bragna kyns, fir syndir.
Nú beidum þið ⁶⁷, þjóðar
þreffæðandi, græða
andar sár, þau er voru,
ósvífr, glata lífi.

55. Þrigðr er heimr, sá er hugdag
(hann dækkvir síð manna;
opt verðr ⁶⁸ lýðr á lábi

⁶²) Efb., vn . . . ⁶³) Efb., allð. . ⁶⁴) get. ; Efb.,
salk. ⁶⁵) getg. ; Efb., sár er minn . . re . . . . ⁶⁶) getg. ;
i Efb. sést ei nema . . ana. ⁶⁷) Þessu orði hefi eg bættr við,
það vantar i Efb., og eingi eida fyrir því. ⁶⁸) i Efb. sést
ei nema, ... erðr.

lastaubigr) vinfástan.
 Enkr, sá er eigi rækir
 ord þín, fridar tíni,
 hjörfa þollr, en hylli
 hans leitar, sér vansa.

56. Dregr em ef ljót at láta
 lasta verk til fasta
 (mér bagar ⁶⁹ opt fir augum
 eligs móðs) fir róða.

Þess á ef mér at meiri,
 margríkr jöfurr, lífnar,
 flengs ⁷⁰, of, foldar ægis,
 fridar sjálfan þik bidja.

57. Heldr bæmdu mið, hólða
 happvinnandi, þinni
 meirr af misfunn dýrri,
 mætað ⁷¹, en réttlæti.
 Líttu of virð, sem ef vætti,
 valdr blásinna tjalda
 hreggs, at hjálp of þiggi,
 hár, óstyrktir várar.

58. Svær mega ofð ⁷², enn ørvi ⁷³
 ýta kyns, fir synðir
 fárar ⁷⁴ sektir varar,

⁶⁹) Dvíst; í Efb. sést ei nema bag . . ., eða hag . .

⁷⁰) í Efb. sést ei nema, . . . leygs; ægir, hjálmr, foldar
 ægir, himinn, flengr foldar ægir, hverfandi himinn, hans
 jöfurr, gud. ⁷¹) þ. e. mætastur. ⁷²) getg., sbr. fgr 13;
 Efb., ofs. ⁷³) Efb., ørfe. ⁷⁴) getg.; Efb., fár er.

- sættir ⁷⁵, skjóls of vætta?
 nema lastauknum líkna,
 logstríns, vilir þínum
 sjálfr, þeim er syndir skelfa,
 sæll gnæfandi, þræli.
59. Slut megut hvern til gotna,
 happfunnig, misfunnar,
 ramlegð busð af ræsi
 røðuls, María, øðiaz.
 Vestu ⁷⁶ ávallt at traufi,
 vegstýrið, mér dýru,
 mild, at eð misða albri,
 móðir guðs, yðvarð góða.
60. Vætti eð ofð med ótta,
 alskirt himins birti
 hofudmusteri enð hæsta
 hildings, af þér mildi;
 haubrð, þviat hugga fríðir
 hug minn síðir þínir,
 gramð kastali enn glæsti
 ghyggð, en vart líf hryggvir.
61. Verðr = at, blidr, fir bordi
 brjótr, hofðingi snóta,
 (mjøð trenstunz þvi) Mistar
 myrklyngð, fá er þif dýrkar;
 þviat vegskjótum veita,
 vedrð landreka strandar,

⁷⁵) getg.; Efb., fáttar ⁷⁶) getg., svo hendingar halðist
 i vifurði; vertu, Efb.

- viltu, svinn, of mátt mönnum,
móbir, allt ed góða.
62. Svorn þið ef hald og árnan
helgan mann ⁷⁷ hins fanna
(trúfs) við tírar ræsi
(trausts leita ef) mér veita:
svo at óbættan ættim
eingi kost, þá er ⁷⁸ dreingja ⁷⁹
jófurr vill andar krefja
áftnenninn hal þenna.
63. Ern, látid þau, ýta,
atferðar lof verða,
miskunnandi, minnar,
margrítr, at þér lífi:
svo at frá ydr í ytru ⁸⁰
(ofþ fjósúum þat) ljósi,
veglyndr vedra grundar
valdr, skiljumst ef aldri.
64. Vétum hróðr, þann heitir
Sarmfól, fetilkjóla ⁸¹
fir hugprúða hríðar
herdendr borinn verða.
Mér biddi hværr, er heyrir,

---

⁷⁷) Þessu orði hefi eg bætt við eptir ágezkun, það skil ekki
mót fyrir neinum stöfum í Skb. á þessum stað. ⁷⁸) getg.;
sest ekki í Skb. ⁷⁹) getg.; dreingi, Skb. ⁸⁰) þannig hér
Skb., en venjulega skrifast þetta orð með í. ⁸¹) getg. s Skb.
fetil fjósa, en það spillir hendingum; fetilkjoll, fjólr, leggr
fetils, sverð, þess hríð, bardagi, hans herdendr, menn.

- heimspenni, brag þenna,
 esfiþrórr of eirar
 unnröðla misfunnar
65. Un láttu sngvan þína,
 ángrestandi, mesta
 mann (veilir þat máli)
 misfunn, jöfurr sunnu.
 Þórdr, laba skatna skirða ⁸²,
 skýtiállz ⁸³, saman alla,
 ítr, þar er aldri þrjóti
 unads gnótt of frid, Drottinn!

---

⁸²) Skýrða, Sk. ⁸³) skýtiállz, Sk.

Líknarbraut.

---

1. **E**inn, líftu upp, sem eð bæni,
 óðar rann, of gef sanna
 mér, þú er ¹ alls átt ærit,
 orðgnótt, himins drottinn!
 Þinn vil eð kross, sem kunnun,
 (Kristr styrki mið) dýrka
 (örr, fá er hta firrir
 allri naud of dauda).
2. Þíft má eð hræddr, ens ² hæsta
 heidr algöfugs ³, beida,
 mér at munnshöfn dýra
 mærdteitr jöfurr veiti;
 ár ⁴ þvát eð má stórum
 úngr hógsettrar túngu
 frá afgerdum ⁵ orða
 offjaldan vel halda
3. Sneigdu, er veitir vægdir

---

¹) Ört, Stb. ²) i Stb. sést ei nema, . . . s. s. ³)
 kannþe lesa ætti heidhjalls göfugs: ⁴) ár orða, túnga.
⁵) afgerdir hógsettrar túngu, galeyfis tal, sístkapar mál.

vígrunni, misfunnar,
 hreina hugdu bænum
 heyrn þína, guð, mínum!
 allr tynumz eð ella,
 ítr, sem þú mátt líta,
 guð, nema gæzku fadrar
 gipt þín yfir mér skíni.

4. Þrifgædir, láttu, þjóðar,
 þíns anda mér skína
 ástar ljós, sem eð æsti,
 albhart í sal hjarta:
 þat er misverka myrkrum
 munar hrindi, svo blindi,
 míns, or mælsku ⁶ túni
 móðs vandlega hrjóði.

5. Dreifdu, láðs of lofða
 líffthyrir, mér dýru,
 leyfðar kendr ⁷, í lyndisþ
 láð himnefku fáði:
 ár svo at ávøxt færðag,
 alls kánnandi, fannan,
 elfku kudr, af ydru
 óþornudu korni:

6. Þann ⁸, er af mínum munni
 margr til andar bjargar
 sér megi randa rýrir

⁶) Getg. J. S., án esa rétt; Ekb. hefir: me . . . .

⁷) getg. J. S.; í Ekb. sést ekki nema, . . . ndr. ⁸) svarat
 til ávøxt í 5. vo.

röðuls framkvæmb öðlað.
 Sveif⁹ látattu sveitar¹⁰,
 síðskjótr, af því hljóta
 gumna kind, af grandí,
 guð minn, laga þinna.

7. Haudrð, veit helgar rædur,
 hildíngur, ok keningur,
 mána hvols, or mínu,
 mannvandr, hugar ranni.
 Öll eru orð þín gulli,
 alhreinn, ok gimsteinum,
 vísi sæll, gjörvöllum¹¹,
 vegð, hjartari ok fegri.

8. Þeiddandi kveð ok bæði
 bræðr ok systir at kvæði;
 öll veiti þér ítran
 yðvarn tænat mér bæna:
 vitðku stærðr¹² at virðiz
 vedrskríns jöfurr mínum
 (nýtr er, náð¹³ sem heitir)
 nálægr vera málum.

9. Hróðr stofna ok heidar¹⁴
 hjálmspennanda þenna,

⁹) Getg.; í Ekb. sést ei nema s... ¹⁰) getg.; sveit-
 ir, Ekb., bundid; eg tel saman: minn síðskjótr guð, lát-
 attu kind gumna sveitar hljóta sveif af því, af grandí
 laga þinna. ¹¹) getg.; or völlum, Ekb. ¹²) getg.;
 stíðr, Ekb. ¹³) nauð, Ekb. ¹⁴) min getg.; h...
 dar, Ekb.

- blíðr of hryggr bæði ¹⁵,
 hjarttr of gladr í hjarta.
 Of ¹⁶ mun orum ¹⁷ þikkja
 eggmóts, of hvartveggja,
 vísiljófs, ef viðsi,
 vera sœ til þess ¹⁸ nokkur.
10. Því ber eð ángr, at øngu
 árs launa eð sárar
 skírs, sem skýlduðt veri,
 skilfingi þíníngar.
 Þó gleðr en, sem aðra,
 ofð, sú er hlauð af kroski
 lnd of lofðíngs dauda,
 líkn dýr, himinríkíðs.
11. Kostí alls of ¹⁹ ástar
 (einsætt er þat) hreinan
 (magn stýri þvi) meira
 madr ²⁰ hverr svíka þverri ;
 þvíat margfalda mílði,
 minn lausnari, þína
 hverja stund at høndum
 hlífrunnum lætr svífa.
12. Sá er, þaztr, frá mey mæztri,
 míldíngtr, verað vildi,

---

¹⁵) Eg hefi snúid þessu vo. sona við ; í Stb. er: bedi
 hryggr of blíðr. ¹⁶) getg.; sést eðli í Stb. ¹⁷) þ. e.
 árum, þi. mt. af árr: eggmóts vísiljófs orv, mð. ¹⁸) getg.;
 í Stb. sést ei nema, þ... ¹⁹) getg.; af, Stb; eg tek sam-
 an, of hreinan svíka þverri. ²⁰) getg.; mer, Stb., bundid.

heida tjalds, of holdi
 hjálprýððan síf skryðdi.
 En naud á síf síðan ²¹
 sjálfráði tók dáða
 víst fyrir vára löstu
 vísi sjálfr med píslum.

(Steffjamál).

13. Vilda ef vitra hólða
 vegs gætir ²², meinlætum,
 hátt, þeim er hordum mætti,
 hvargóðum, stef bjóða :
 Krists ²³ vinnr frapt ens hæsta
 Frosmarf vidum hnossa
 alls best; lofar æztan
 öll dýrd Fonúng fyrða.
14. Veittu, menn sem máttu,
 marga lund á grundu
 grimmúdgastir gumnar
 gudi sælum harmfœli.
 Þét fyrir ljóna sveitum
 limu sína gud þína,
 framarr en flestir gumnar
 fjöldbyggir megi huggja.
15. Þoldi hálsþogg hólða

---

²¹) Getg.; J. S.; i Efb. sést ei nema, f. . . . ²²) mín
 getg.; Efb., vegagetis, en eg held, að esin séu framkomin
 af bandinu er i einhverri eldri Efb. ²³) getg.; Efb.,
 Krístr.

hildíngur með spýttíngum;
 vörð hlaut fróns af fyrðum
 flest skauþ og kinnesta;
 hann bar hneyfl af mönnum
 hverja lund og stundir;
 þíndr var hann berr og bundinn
 bardr við farar harðar.

16. Nísti ferð í frosti
 fárlundut við tré sáran
 (var = a²⁴ hann verðugr þísla)
 várn græðara járnum.
 Glymr varð hár af hómrum
 heyrðr, þá er nagla feyrðu
 hjálmð gnyvíðir hilmí
 hófs í ristur og lófa.

17. Urstíllir vann alla
 ofð, þá er hélf á froðsi
 (eitt er um þat) brottinn,
 (almæli) fullsæla.
 Krísts vinnr frapt ens hæsta
 Frosmarð vidum hnosfa
 alls best; lofar æztan
 øll dýrd fönung fyrða.

18. Guðs var mæð og móðir
 mána²⁵ haudrðs við dauða
 hýr með hjarta sáru
 hildíngs, og þíníngar.

²⁴) Þannig Skb.; kannfle réttara vas = a, svo kvæðandi
 halðist. ²⁵) rétt gétg. J. S.; í Skb. sést ei nema, m . . . . a .

Þíft þar víf eð hæsta
vátar lídr af gráti,
son þá er sárr af benjum
síðnenninn dó hennar.

19. Hvað megi helbr of græta
hvern mann, er þat kannar,
røðla býsþ en ræsiþ
riks þíningar líkar?
er dýrr á sík sáran
síkingr eptir kvøl míkla
hreinn, til hjálpar mönnum,
haubrjörniss tók dauða.

20. En undir hægri hendi
hyggju blídr á síðu
hlaut af hvøþku spjóti
høfugt sár konúngr jøfra.
Arveitiss rann ýta
eirfams²⁶ or ben þeirri
(hugum skýlðu þad holdar
heyra) vatn of dreyri.

21. Þýsti mískunn mesta
míldr, þá er saklausþ vílbi
einn fyrir øllum mönnum,
eyhjálms konúngr, deyja.
Kriþs vinnr frapt ens hæsta
Frosmarþ vídum hnossa
alls best; lofar æztan
øll dýrd konúng fyrða.

²⁶) Min getg. ; eir sanz, Ekþ.

22. Kvalidr sté øllum æðri ²⁷
 ite gramr til helvítis
 dægra láðs eptir dauda,
 djøfla rann at fanna.
 Þensti sinn at sønnu
 sólhallar ²⁸ gramr allan
 lýð, fyrir lífstré þjóðar,
 líknar styrkr frá myrkrum.
23. Þið fórt kennir þenkja ²⁹
 frapts með ønd til graptar ³⁰
 sitt, of sæll reis drottinn
 sólar hauds af dauda.
 Urðu allir fyrðar
 ángrhegnanda fegnir,
 áðr þá er elstu fæðis
 alþyggð bani ³¹ hryggi
24. Þands sté gramr af grundu
 gudblíðr þögum síðarr
 (eyks of af øllu líku ³²
 vor hjálpr) tugum fjórum.
 Þróns skal síkling ³³, sínu,
 sveit, hin er Krists vill leita,
 tjalds, í tignar veldi,
 trúa mann of gud sannan.

²⁷) Getg.; í Ekb. sést ekki nema, ste øll . . . . . ²⁸)
 getg.; f. . . hallar, Ekb. ²⁹) þ. e. lífga, af þykr, tvíkr.
³⁰) þ. e. í grófinni. ³¹) mín getg.; bana, Ekb. ³²) mín
 getg.; í Ekb. sést ei nema . . . . . ³³) getg.; sík-
 lings, Ekb.

25. Genpnir skjöldúngr fæpnu
 fkríns styrkliga sína
 (ern er hilmir hlýrna)
 heidtjallz saman alla.
 Krists vinnr frapt ens hæsta
 krossmarf vidum hnossa
 alls best; lofar æztan
 øll dýrd konúng fyrda.
26. Enn mun kross dýrd kynnað
 (kemr ótti þá) drottins
 fyrir hnigstøfum hjørva
 hljóms, at effta dómi.
 Meidr skal hverr or haudri
 hríngmóts til alþingis,
 fremdar ráðs á fæðis
 fund, hvatliga skunda.
27. Kross mun á þingi þessu
 þjóðum sýndr, með blóði
 (uggs fyllaz þá allir
 aumir menu) ok saumi,
 Vita seggja sveitir
 svipur ok spjót á móti
 sér, ok seá, með dreyra
 sjálfs Krists, vidir mistar.
28. Heim ladar hvern frá dómi
 himins fyrda til dýrðar
 (gipt þrýtr = at þá) gætir

glyggrannð með sér byggja³⁴.
 En veglausum vífar
 vándum lýð til fjanda
 birtirannð, at brenna,
 byrjar valdr, of aldir.

29. Þljóta ey með ítrum
 alfegnastir þegnar
 sólar vord í sælu
 flóðar allt ed góða.
 Krists vinnr frapt ens hæsta
 krossmark vidum hnosfa
 alls best; lofar æztan
 øll dýrd konung fyrða.

(Míðrlag)

30. Krýp ef til kross, en glæpa
 knosut bönd af því losna,
 óttasullr, með øllu,
 innanbrjósts, frá þjósti.
 Dýrt kved ef hræddu hjarta
 huggóðs drifid blóði
 gramð píllartré geisla
 grundar, flöpum bundinn.
31. Heill vertu, kross, er kallaz,
 Krists mark, himins vístar,
 lýðs af læknis dauda,
 lykill mannkyni, sýknu:

---

³⁴) Stb. hefir byggva, en eg tek saman, hvern byggva fyrða, í e. mt.

ør þvát upplauk³⁵ harri
 elfríns, fyrir þik, sínum,
 ádr þá er læst var lýdum,
 lífs höll vinum øllum.

32. Heims, bartu hvössum³⁶ saumi,
 hjálptær, fridar merki!
 lýdr at lausn of næði,
 límu Krísts við þik nísta.
 Máttu af dreyra drottins
 dags reitar þvi heita
 blíðs, of bitrum dauða,
 blómi helgra dóma.

33. Sleid ertu fróns und, firdum,
 farsæl konungs þrælum
 fljót, of frami ítrum
 fóstrelands á vit strandar.
 Þú jnhr (bøls hjá barmi
 bodar fasta þér lasta),
 lýðs und lífnar audi,
 lífs hafnar til, stafni.

34. Stigi nefniþ þú stafna
 stál fríðundum smíði,
 trauste af tvönnrar ástar
 (tel ef minni þers) finnum.
 Frammkemr hverr á himna
 hræstóðs, of fær góða
 stétt, þá er stígr þin hittir,

³⁵) mín getg.; upplaukt, Ek., en 2. pers. á hér ekki við.

³⁶) getg.; hve...um eda hvo...um, Ek.

- styrjar lundr, af grundu.
35. Best ertu brú til ástar,
brýn, þó at torgeng sýnið
gumna kind af grundu,
guds þrælum fullsælum.
Ærdir ³⁷ gánga þif fyrðar
fimir í lid til himna;
hallað af þér, er illrar
ðvenju til spennasth ³⁸.
36. Heims léztu verð of virða
vegit ³⁹, gimsteinum fegra,
himna ljófs í hvössum
háleitr fridar skálum.
Vag ⁴⁰ er = at víst né frægti
(vett sýnir þú rétta
ofs) til ýta gæfu
(alsetrs vera) betri ⁴¹.
37. Sæfðu lamb guds lofðar;
(ljóst hafa þess í brjóstum)
of ertu enn í slíku
altari (lög fára):
þvíat lautvidir létu
lastbundnir helgasta
linns, þá er lausn gaf mönnum,

---

³⁷) getg.; í Efb. fer . . ir. ³⁸) þ. e. spennasth, þanníste
réttara spennasth. ³⁹) getg.; veg er (bund.), Efb. ⁴⁰) getg.;
fist ekki í Efb. ⁴¹) þannig J. S.; betir, Efb. Eg tek
saman: er = at víst betri né frægti vag til ýta gæfu: Þú
sýnir ós rétta vett (þ. e. þungð) vera alsetrs (heimsins):

lífs fórn á þíð borna.

38. Snjallr, ertu ordinn øllum
ofrníðingum síðan
djöflum leidr, eptir dauða,
dýrr kross, himinstýris.
Leggr andskota undan
ætt, fyrir göfgum mætti,
opt, of ydrum frapti,
óttá gjörn á flóttá.
39. Grúx, leimid ángr, of ætlit
allt gott líði drottins;
sýndr ertu seggja kindum
sigtrúur í gný vigra.
Dpt ertu els, í høptum,
ítr lausn vidum rítar;
guma forðar þú gerla
grandi holds of andar.
40. Beittu mér líkn, er læknar
ljóna kind frá blindi
hyggju túns, of hreinsar,
heims prýði, kyn lýða!
Ertu fyrir hvers manns hjarta
hreins vid øllum meinum
hæstr of hardri freistni
hlífisfjöldr í lífi.
41. Singi fær ⁴² tólb með túngu
tákn þín, er nú skína,
hjálpar hneigistöspi

⁴²) Sk. ferr.

heimð alls, of ⁴³ kyn beima.
 Vext ferr vald ⁴⁴ til vaxtar
 (vegr þinn er berr) fegri
 (hreinn), en hugdu vinnim
 hverja dýrd or fýrða.

42. Sett hefir sína dróttar
 sigrstoð konúnger roðna
 blifmeidundum blóði
 bauga láðs fyrir augu.
 Sjá ⁴⁵ má hverr í heimi
 hnoska brjótr, á krossi
 dýggv hve sinn fadm seggjum
 sólstéttar gramr réttir.

43. Þá er, sem þeingill fýja
 þrefsnjallr fveði alla
 ofð med ordum þessum,
 ágætr fyrir meinlæti:
 „mín hefi eð sár at sýna
 „seggjum góð med blóði;
 „madr seái hverr á haudri
 „hingat til þínaga.

44. „Er megut undir stórar
 „ndvars græðis sjá blæða;
 „þær eru sýnt, þótt sárar,
 „saklausum mér vaktar.
 „Mín þviat mildi raunar
 „mest, of ydrir lestir,

---

⁴³) getg.; of, Ekb.   ⁴⁴) getg.; vally, Ekb.   ⁴⁵) getg.;
 J. S.; i Ekb. sést ei nema, ... a.

- „velbr því, at verða stýlbi,
 „víst, lýðs fyrir þíslum.
45. „Mín, snústu, þjóð, of þjóna
 „(þat er ráðulíft) dáðum,
 „glæpum vön, frá greypu
 „grandi mér til handa!
 „Því býð eð fadm, at feðmig
 „fúfs of glabr með fadri
 „ást hvern, er idraz lasta
 „unninna, misfunnar“.
46. Minnum á, hvat unni
 øðlingr í þínngu
 árs, þá er ord lík heyrum,
 ofð, denjandi á krossi!
 Leidum hörð á haudri
 hjarta varð, með tárur,
 systin mín, fyrir sjónir
 síðgætífs meinlæti.
47. Réðum krapr í kvæði
 kross þíns fyrir þjóð inna,
 árs, þó at, eslir, værag
 allitt til þers fallinn.
 Sízt em eð samr ⁴⁶, of baztan,
 (sýnt aungrum því löngum)
 fyrir lundfasta löstu,
 líknsædir, þíð væða.
48. Bæn heyrðu, bragningr, mína
 (bila mun = at þú vilja,

---

⁴⁶) getg.; Eðb., f. . nr.

- veita vægb at móti)
vegfríns (lofi þínu).
Sjálfr eggjar þú seggja
sveit, á þik at heita
(þat vidr), gumna gætir
(gjörbænan mík), hverja.
49. Vilða eð af þér, aldar
ángerstríðandi, síðar ⁴⁷
enn fyrir ódgerð mína
eiga gjöld með leigum.
Nór hefi eð önnur gæði,
eirsamr, hlotið meiri
þín, en eð þér fá launot
(þat óttumz eð) drottinn!
50. Væsti eð öllu trausti,
itr, þik, er gjörst kant líta
með réttvísi, ræfir
regnsals, hvað er mér gegnir.
Láttu mík laun fyrir þetta
lof þitt, konúngr, hitta
víst, þau er varðar mestu,
vedra tjalds, of aldir.
51. Framm var eð foldar humra
(fæ eð heitíð svo leitad)
leidar (ljósu kvæði)
Líknarbraut fyrir gauta.
Sæll, láttu ofð of allri,

---

⁴⁷) getg. ; síðr, Seb.

ángerferðandi, verða
þjóð, sem þurft vor heidir,
þenna hróðr at góðu.

52. Mæztr, lát merki Grúcis,
minn lausnari, sína,
ørr, í atferð vorri
alla stund á grundu:
svó at eilífrar⁴⁸, jöfra,
óttlaust með þér, drottinn!
eignist æztan sögnud
unaðs vistar lid kristit.

---

⁴⁸) getg.; eilífra, Eib.

(Heilags anda vísur.

B r o t)

..... lífgadra anda.

---

1. **B**líðr, lífgar þrif þjóðar
þinn blástr, frömudr ástar,
syni þend(r), (en)tr yndi
endrbornar (her fórnar).
Strá lida (fæst en) lestir
(fridr) þeim er synða idraz:
hljóta menn af mætum
miskunn lífsins brunni.
2. Bléstu, hugfýldra hólða
heilagra gud, fagra,
vitr, þeim, er vísdóm betris
vandan, spektar anda.
Sú hefir einlagjof grænkaf
gedfjöll líði øllu
(er = at seggja trú) tryggva
(tóm) síðferðar blómi.
2. Aflnægr seðr øfngu
jóð huggari þjóðar
(áttu þann, er aldri fættiz,

aud) skilningar braudi:
 því, er ofð með hug hvöðsum
 hrein brjóst, of trú, fóstarr,
 glöð lætr guddóms eðli
 guma kyn fœdur skynja.

4. Þú völdum her hólða
 hugar skóg frömudr nógu
 regns hátunnu rennit
 ranns, aldini faldit:
 því, er illifis æfa
 andvígtr hiti grandar
 (fremd er í gipt), né grimdar
 greypr elreki stenpir.

5. En möð í styr stríðum,
 sterkræ græðari, skæðu
 eslit ýgra bjöfla,
 aldar, mest firi valði.
 Þú þrýðir end í andar
 orrostu mannfostum,
 né drengjum þar þröngva
 þrír óvinir¹ skírum.

6. Réttvísuð kantu, ræðir
 regnbýs, hugum lýsa
 veg, of víðku skynja²,
 vafr, hermanna spakra.

Gladir hrinda því grandí

¹) Þ. e. bjöfullinn, heimurinn og hólðib, sem minnt var á í 4. og 5. erindi. ²) kannske: segja, so að saman eigi, segja réttv. hugum veg og lýsa víðku (þó).

guds menn, þeir er vel renna,
 (fremz helgat lid) lymstu,
 lífs braut, djöfuls (skrauti).

7. Hvert mein þvait, hirtir
 hugar sjúks lidi mjúku,
 gegn, fá er góðu magnað,
 glöðum brunni misfunnað.
 Sidlátum eykr sætan
 fá bekk, þeim er af brekka,
 (linar brysti þrá) þorsta
 (þekkr elstugi) rekkum.
8. Baldr gefr mærr mildi
 meinlausum her beinan
 guds, þeim er grimmu nidra
 grandí, hræzlu anda.
 Sú er þrýðigjof góðum
 grundvöllr stöðugr undir
 (ná er gipt), en frestr, fröptum,
 Krist af hjarta tvístu.
9. Rakkr drottinn fremr rekka
 ríkr ástgjöfum slíkum
 (þeim er sigr of sómi)
 sólar fróns (at þjóna).
 Sýngr óskalof lengi
 landherr spökum anda . . . . .
10. Kom nú, hreinskapadr himna,
 hlutvandr fœdur andi,
 yðvarra frem errinn
 alscælan hug þræla!

Gumna brjóst fremr grimmum
 guðs fraptr (þeim er þú skaptir)
 í himneskra hásta
 (hjálp unnin misfunnar).

11. Sannhyggja máttu seggja
 snjallr huggari fallaz,
 harðfengt traust enð hæsta,
 heidgjöf konungs jöfra.
 Eldr ertu elstu mildrar,
 eilífr brunnr of heilagr,
 er hinn andar sára
 einismurníng vit hreinsar.
12. Þinn er, salkonungs sólar,
 sjöskipt frami giptu
 (vandaz) hægri handar
 hreinn fingr (bragar greinir)!
 Þú þryðir rausnar rædur,
 rífr andi, þér líkast
 fyrítignari, fegnar,
 fœdur fverkr, meginverfum.
13. Þendra þú ljós í leyndum
 lundgóðr, vitum, þjóðar,
 bœð hirtir! veð björtum
 björt elstuga hjörtu.
 Þagr, efl, hallar fegrit
 (hverr er leystr, er þér treystir),
 varn líkama venfan,
 vagnð, eilífu gagni!
14. Ut rektu óvin sleitinn,

ángerþverrir, veg lánan,
 giptu framr, en gumnum
 gef hraustum veg traustan!
 Ver þú, at vér megim forðaz,
 víð leitdugi, þíflir
 lengr of lóð á þröngum
 lífs veg, síða fegrir!

15. Veittu, vér at réttan,
 vís brunnr, megim kunna
 fœdur í fylking sadri,
 frídskýrdr, of son, býrdar.
 Of læran þí þeirra,
 þrifa eggjandi, beggja
 allar stundir með anda,
 allstyrkr, trú býrkum.

16. Begr se febr of fœgrum
 fljótt ofsmegi drottins!
 lofi huggara hygginn
 hugprúdra þy virða!
 En salkonungs sólar
 sonr eingetinn hreinnar
 sendi ofð með anda
 ørt vingjafir björtum.

17. Framr hirðir, er himna
 helðr eilífu veldi,
 fróns, veiti sá sínum
 saudum líf eptir þaða.
 Greindr skinn ord of andi.....

Leidarvísan.

---

1. Þinn ób (sem) eð inni
 allskjótt, salar fjalla
 (hardla brátt til hróðrar)
 harri (munn of varrar).
 Mér géfi döglingr þýra
 bæmistóls of sólar,
 enn svo at eð mega, sanna
 orðgnótt, losa drottinn.
2. Þyrr kvæð eð frægjan harra
 fargims, þann er væðr himni,
 háss, at hróðri þessum,
 hreggranns, en þyn seggja.
 Væsti eð aflamestan
 orðgnóttar mér drottinn;
 hræðr skulu mín til mæðbar
 málsgögn, en líð þagni.
3. Föður þið eð of son síðan
 flétt óðar lag rétta;
 minn styrki vel verða
 vandan heilagr andi.
 Þor munu aldar stýri
 óþægileg frægjum

orb, nema mér til mærdar
máls gnótt fai drottinn.

4. Víst em eð fúss at freista
(fæ eð ljósum brag hrófat
láðs fyrir lyptimeidum
linns) orðspeki minni.
Því hefir hreggþjalma hilmir
hrelnydr gefit eina ¹
oðs til ódar, þessa,
ordgnótt, at eð skal njóta.
5. Hljóð gefi hirdimeidar
hrælinns at brag svinnir
(gegn vil eð þjóð at þagni,
þá stund er eð fved) funda.
Vil eð (meðan varrar telja,
vegfrýðendr ² mér hlýði)
frá dádmáttugs drottins
degi nøkkur røð segja.
6. Þeð eð til orðs, þar er urbu
allfregnar jarteignir
(tákn eru sýnd í slíku
sønn) Sórsalamønnum.
Sendi salvørðr grundar
snillifimr af himni,
borgar lýð til hjargar,
bréf, gullstøfum fullat.

---

¹) Því eina, því að eins. ²) kannske, viggfrýð-
endr.

7. Vard bréf, það er gud gerði
gedsnjallr, ok lét falla
(von er á gipt) á græna
grund, sunnudag fundit.
Becks³ réðu þá blíðir
hryfðis víðir síðan
(verdr sá, er venst á býrðir
vitr) gullstofum ritna.
8. Sagði bréf, hvað brygði
bitr fár guma ári,
blakks skrentendum brautar
bord frá drottins ordum.
Hljóta víst, kvad veitir
vegfróðr hluta góðra,
menn þeir, er minn dag vinna,
meist ángur af því, flestir.
9. Hætt kvæðr heilagur drottinn
hryfðendum verða
arms, þeim er eigi þyrma
alfríðs sonar tíðum.
Því eru flugraddar fæddir
fleins með ymsum meinum,
bæði börn ok móðir
bág lundar fer stundum.
10. Mun ek, kvad vörðr, í, virða,
vallræfrs, lídu alla
(stríð þjá drótt) til dauða
(drjúghvást) ættum fástá:

³) Kunnfr, bóð.

ef vegrunnar vinna
 varðelgð daga helga
 elds, eða eigi gjalda,
 allþétt, tíund rétta.

11. Fárskerdir býdr fyrðum
 fridar funnan dag sunnu,
 ýtum hollr, um allan
 aldr dýrlega at halda.
 Gefa fvegt mætr á móti
 meinhrjóðandi þjóðum
 ár med øllum tíri
 einart, of frid hreinan.

12. Un ⁴ mega øngir (dýnu
 otrð), þeir er skirn hafa hlotna,
 (gott er meidum þrif þýðaz)
 þat kaup hafa ⁵ skatnar.
 Ord munu eigi verða
 orbrend ⁶, þau er gud kerði;
 mjøf er sárvita ⁷ sæfir
 sannð duldr, ef hýggr annat.

(Stefjamál).

13. Stef skal hátt (né hætta
 hýgg ef enn tølu dýggva),
 fljótt ef ef finna mætti
 frid ord, gudi smídat.
 Lúta einglar ítrum

---

⁴) Þér á saman: án kaup, kauplausf. ⁵) leidr.; hafe, Efb. ⁶) þ. e. ónýtt. ⁷) leidrött; sá er vita, Efb.

- Óttlaust of líð drottni:
 einn er síflíngur sunnu
 fetts hvívetna betri.
14. Þsír þeingill flóp eingla
 einn sunnudag hreina;
 sön þesir síflíngur unnit
 flík verfl himinríkis.
 Of heimstýris þarri
 heppinn þá er flóp flépnu,
 þann setti dag drottinn
 þýrðar mildr til hvíldar.
15. Krístr setti fríð fastan
 fimr meðal láðs of himna
 (naudr er þegnum þýðaz
 þann veg), gudss of manna.
 Of dáðsflreyttan drottinn
 dags hallar fríð lagði
 (þat var sunnudag) sinnar
 snjallr meðal flépnu allrar.
16. Reiddi røngum stubban
 ramn⁸ þjóðtradar glamma
 flóð, áðr foldu næði
 fljólkænn flóí grænni.
 En þá er ørk á landi
 ólestu vel festi,
 þjóð af þramval þrúðum
 (þat var drottinsdag) flóttigt.

---

⁸) leibrétt; rann, fléb. (réttara ran).

17. Háfs rædr heimi þessum
 hreggranns jöfurr (seggjum
 gud lætur gott líf øðlað)
 gæzku síur, sem himni.
 Lúta einglar ítrum
 óttlaust of líd drottni:
 einn er síflíngur sunnu
 setrs hvívetna betri.
18. Fylgdi lýdr af láði
 lagavísu Móssi;
 sundr sprakk vögr sír vendi,
 var þat sunnudag unnit.
 Þusti háfs með hreyftri
 heidit fólk á leidir;
 brátt vann lögr enn ljóti
 líftjón Þharaóni.
19. Dúnglbryggju gaf tiggí
 tíu orð laga forðum
 (frídr af fóstu mæðiz)
 fjölbress guds vin Mósses;
 of þrekprúðum þjóðar
 þann veg yfirmanni
 vor drottinn lét veittan
 víðkunna dag sunnu.
20. Sinn skreytti dag drottinn
 dáðsterkr frama verkum,
 rekkum þá er rann til drykkjar
 teint vatn fram of steini.
 Of rádmeginn lét rigna

rísnu fimr af himni
mat þeim, er Manna heitir,
margri þjóð til bjargar.

21. Einn er sælstr um sinni
(samir lýdum trúi þýðaz)
heims stýrandinn hárrí
hallar stefnum allri.
Lúta einglar ítrum
óttlaust of lid drottni:
einn er síflíngtr sunnu
setrs hvívetna betri.
22. Einguill kom, við únga,
allheppinn, mey spjalla,
burð of budlúngs dýrðar⁹
baud hann frømun svanna.
Brimís tók bjørk. en fremsta
brandís¹⁰ við helgum anda;
sú hefir eð frétt að dag drottins
dýrð framkomin yrði.
23. Dagmærar¹¹ lét dýrrar
drottins tíð fyrir óttu
mæztr frá meyju beztri
mildíngtr beraz hínagð.
Því er rétt að dag drottins
dásnjalls hofub fallim
(gerðiz fagnadr fyrðum
fríðr) annara tíða.

⁹) dýrðir, Efb. ¹⁰) bands, Efb. ¹¹ Dag mer-
if, Efb.

24. Lét Jóhannem ítran,
 einn dyrdarmann hreinan,
 ár í Jórdan stýrir
 alls tírar sík flíra.
 Dáðstéttar kom drottni
 dags, of frísmu lagdi
 líknar fúss í lesni ¹²,
 lands, enn helgi andi.
25. En vilða ef annat
 alfríðustum smíða
 hátt í hróðri fléttum
 himins gotna stef drottni:
 Gramr flóp haudr of himna
 hreggranns, sem Fyn seggia:
 einn er salkonúngr sólar
 snjallr hjálpari allra.
26. Sýndi sólar landa
 síklingr með trú mikla
 horflum lýð á haudri
 hreinn fljótar jarteinir.
 Frítt gerdi dag drottins ¹³
 dáðsímur jöfur himna
 vín or vatni einu;
 varð þjóð fegin harbla.
27. Sinn veitti dag drottinn
 dýr tákn, himins stýrir
 lýð þá er litlu braudi
 lofkvaddan gud faddi.

¹²) þ. e. höfund; í Gkb. lesne. ¹³) leibr.; í Gkb. drottinn.

Róstr vann fljótt af fíflum
fríðkennandi tvennum
fjöldi lýðs ok fríðum
fimm hleifum vel reifa.

28. Hótt gengr þýrd sú, er drottinn
dádgladdan her faddi
(opt er kúdr at frapti
Kristr) á litlum vístum.
Tólf segja, elda ¹⁴ elfar
ullr, vandlaupar fullir
(matr vannst mönnum snotrur)
mikill fengr ¹⁵ at afgangi.

29. Straulla má øllu
alþýrr fadir stýra ;
sterkr er eingr svo, at orki
aptrab drottins frapti.
Gramr stóþ haudr ok hinna
hreggranns, sem Fyn seggja :
einn er salkonúngtr sólar
snjallr hjálpari allra.

30. Dag reid sinn með sigri
fíflingr blídr til víðrar
sólbryggju (hratt seggja
sorg) Sörfalaborgar.
Ok ¹⁶ fyrir øbling rífljan
óhræðinn litklæði

---

¹⁴) leibrétt ; edda, Gfb. ¹⁵) þannig Gfb. í tvöfnum
ordum, en réttast mun að skrifa mikilfengr, og heimsæra það
til ullr í 6. vísuorði. ¹⁶) getg. ; en, Gfb.

- þar varn lýdr á lábi
lopthjálmis borid páлма.
31. Dag reið ¹⁷ finn með sigri
snjallastr fadir allra
(sorr huggabi seggi
sólar haudrð) af dauba.
Udr batt flærdar fróðan
fjanda heilagr andi
fast, of fyrða leyfði
fremdar styrkr or myrkrum.
32. Þoru of þingis ¹⁸ ærir
alkunnan dag sunnu
heidar bæfð í húfi
hreins ¹⁹ luktadir ²⁰ einu.
Þá gaf fjöldúngur fjýja
fkrins postulum sínum
(itr firri gud gotna
grandi) helgan anda.
33. Gefr, sá er øllum efri,
øðlingr salar røðla
(gud magnar þrif þegna)
þjóðum allt eð góða.
Gramr fðp haudr of hinna
hreggranns, sem Fyn seggja:
einn er salkonúngur sólar,
snjall hjálpari allra.

¹⁷) leibrétt; red, Efb., eins og í 30. érinbi. ¹⁸) í þessu
orði er of mjög óljóst í Efb. ¹⁹) hrein, Efb. ²⁰) þ. e.
lokadir, læstir inni.

(Slæmr)

34. Slæm skal ek upp af aumu ²¹
 (eru stef libin) hefja,
 mætr ef mér vill láta
 málfinni gud vinnað.
 Styrktu ávallt til verka,
 vegð gnóttar, mið, drottinn;
 verð ek at øngu orði
 einhlítr, nema gud beini.
35. Þat er rætt, að dag drottins
 böglíngr muni hingat
 lopts, of lýdum skipta,
 ljóðgims koma af himnum.
 Þs skýlði sú aldri
 ógnar tíð en stríða
 (drótt bíði síkling sáttá
 sólvangð) or hug gánga.
36. Dag metr sinn at sønnu
 snjallastr konúngtr allra
 eljunktur um aðrar
 alfríðar hátíðir.
 Þyrka þýrlígs verka
 þáðsterks hófubmerki
 (rétt segjum) dag drottins
 þrjúgmörg himintørgu.
37. Menn stólu æztum unna
 ángrð hrjóðanda þjóðar

²¹) þ. e. hryggilegu, skelfilegu efni, af því hann ætlar að fara að tala um dómsdag.

(mér berr máls á stýri
 mart) af øllu hjarta.
 Sidminnigr fær sannan
 seima þrótt af drottni
 (Kristr gefr fyrðum) fasta ²²
 (fridar von), þeim er ann hanum.

38. Verðim vér of fyrðar
 (vili svo fadir sfilja)
 hilmis þrægs til hægri
 handar allra landa ;
 of heim býrste frá dómi
 dagsteids jofurr leidi
 of þ frá ótta hvøsum
 øll til himna hallar.
39. Vér skulum opt med tárur
 (verðr mein, ef því seinur :
 kostur, flærð at forðaz)
 fridar helgan gud biðja :
 að, þá er øflugr eflir
 alls sóma lýkr dómi,
 fara næðim vér frida
 fljótt í býrð med drottni.
40. Røstum (allir æsta)
 of þ at helgum krossi
 (kæuir menn), sem kunnur
 (Kristt eilífrar vístar).

---

²²) þá verðr fasti, festa, stadfesta, álitid sem nafn; vísji
 madr þad eflir, verður að breyta fridar í frid, og taka svo saman
 sannan frid og fasta von; sbr. 42, 7. 8.

Staðr er øllum æðri
 (óttalaus) með drottni
 (þjóð lifir glöð, sú er gæði²³
 getr) munlegri ok betri.

41. Haldi ofð frá eldi
 eilífr skapa deilir,
 Krístr merkr²⁴, ok myrkrum,
 menn, er heim líðr þenna:
 sva at øll í fríd fullan
 farim heim, er skílr beima,
 alls stýranda orum
 óttalaus með drottni.

42. Þfirstíllir, fir þú øllu,
 ítr túns himins rítar,
 (harmðfullum réð ek halli
 hugstrandar) mið grandi!
 Mér fáí míflu hærrí
 mískunn jöfurr sunnu
 (Krístr gefr fyrðum fastan
 fríd), en ek kunna bíðja.

43. Néd með ofð, að óði,
 (er fróðr, fá er venst góðu)
 greitt, hve grundvøll settag,
 göfugr prestur at hlut mestum.
 Drd²⁵ mun allra verða
 auðsætt, bragar þætti

---

²³) leibrétt; gedir, Ek., ir bund. ²⁴) þannílg leibrétt af J. S.; styrkr, Ek. en þá vantar annan stóðulinn. ²⁵) getg.; ydr, Ek.

rammlegð húfs, þar ²⁶ er reiftum,
 Rúnólfr, hve fær ²⁷ snúnat.

44. Mæðaz mér á óði
 (meft þarf hóf at flestu)
 (Brandr ²⁸ hefir ørr til enda)
 orðvagn ²⁹ (fædit drápu).

Skulu eldviðir øldu
 aljósan brag falla
 (þjóð hafi þekt á kvæði
 þvísa) Leidarvísan.

45. Nú skal drótt á lof líta
 (lopthjálmð bögum optarr
 býrkim böglings verfa!)
 báðhress þegar þessa.
 Heim labi býrr frá dómi
 dags hallar gramr allan
 (þjóð hjali firsk ³⁰ um kvæði)
 Kristinn lýð til vístar!

---

²⁶) þannig Skb., bundid; helbur vilði eg, þess. ²⁷) Skb.
 ferr, er bund. ²⁸) leidrött; Brandz, Skb. ²⁹) leidrött;
 ord vopns, Skb. ³⁰) s. s. ferst, færst, af farst.

Kenningar

Guds (G.) og Krists (Kr.) og h. Anda (h. A.)
 Haf. merfir *Sarmsól*, *Lb.* *Lifnarbraut*,
Lv. *Leidarvísan*, *Hv.* *heil. Anda vísur*.

Angreghnandi, sá sem affýrir béli og sorg, Kr.,
Lb. 23.

ángrhrjóðandi þjóðar, Kr., *Lv.* 37.

ángrkerdandi, Kr., *Lb.* 51.

ángrstríðandi aldar, Kr., *Lb.* 49.

ángrstríðir öldu viggs runna (manna), Kr., Haf. 21.

ángrþverrir, h. A., *Hv.* 14.

árstillir, sjá stillir.

árveitir ýta, sá sem veitir mönnum árgæfku, Kr.,
Lb. 20.

Bragníngur vegstríns, konúngur himins, Kr., *Lb.* 48.

brunnur lífs, h. A., *Hv.* 1; b. véts, sama, *Hv.* 15.

budlúngur dýrdæð, hlýrnis elds (sjólar). Kr., *Lv.*
 22; Haf. 21.

Dáðgevmir, geymandi mannfosta, Kr., Haf. 34.

deilir skapa, sá sem úthlutar forögum, Kr., *Lv.* 41;

daglíngur, kúngur; d. dæmistóls ok sjólar, G., *Lv.* 1.

d. loptþjálmis (himins), G., Lv. 45; d. lopts
ljóðgims (eldingar), G., Lv. 35.

drottinn dags hallar (himins), Kr., Lv. 15; — dags
lands dádstéttar (engla), Kr., Lv. 24; — dags
reitar (himins), Kr., Lv. 32; — fíra (manna),
Kr., Haf. 27; heimstødu (veraldar), Kr., Haf.
17; — himins, Kr., Lv. 1: Haf. 29; — him-
ins gotna (engla), G., Lv. 25; — himintørgu
(sólur), Kr., Lv. 36; — hreggs hróts bjart-
loga (þrumu elds), G., Haf. 9; — jøfra, Kr.,
Lv. 52; — sólur fróns, haudrs (himins),
Kr., Hv. 9: Lv. 23; — vegs gnóttar, G.,
Lv. 34; — vedr vigar ljófs (sólur), Kr.,
Haf. 11.

Eflir, sá sem eflir; e. alls soma, Kr., Lv. 39; e.
árs, Kr., Lv. 47.

eggjandi þrífa, sem upphvotr til framsara, h. U.,
Hv. 15.

einskupjandi landa, skapari heims, G., Haf. 3.

Fárskerdir sjá skerdir.

fadir allra, G., Lv. 31.

fegrir, sá sem þryðir; f. síða, vagns hallar (himins),
h. U., Hv. 13. 14.

festir, sá sem festir upp; f. ela ranns rítar, fróns
musteris rítar (himinsfjaldar, sólur), Kr., Haf.
26. 50.

fæðandi þjóðar þref', sá sem gefr mönnum frapt,
Kr., Haf. 54.

fædir elsku, fremdar ráðs, Kr., Lb. 23. 26, sjá líknfædir.

fingr hægri handar sólar salkonúnga, h. A., Sv. 12.

fórn lífs, Kr., Lb. 37.

fríðfennandi, Kr., Lv. 27.

frømundr, sá sem esfir, þrýðir; f. ástar, regns há-
tunnu ranns (himins), h. A., Sv. 1. 4.

frónspennir sjá spennir.

fylkir, Rómgr; f. himins, Kr., Haf. 35; f. vedr hall-
ar (himins), G., Haf. 4.

fyrirtignari fœdur Evertkr, h. A., Sv. 12.

Gætir glyggranns (himins), gumna (manna), him-
inljóma (sólar), røduls ranns (himins), vitra
hølda vegs, Kr., Lb. 28. 48: Haf. 37. 10:
Lb. 13.

geypnandi, sá sem lyfr í hnefa sínum; g. flýttjalds
skrin (himin), Kr., Haf. 29.

gnæfandi, sá sem fer hátt; logskrinis g., sá sem er
á himnum uppi, Kr., Haf. 58.

gramr, konúngr; g. hreggranns, landa ræfres (him-
ins), G., Lv. 25: Haf. 43.; g. heids tjalds
hyrjar (sólar), elserfjar (himins), aldar fýns
(manna), sunnu, glyggs haudrs (himins), Kr.,
Haf. 14. 18. 34. 52. 60; g. dægra lads,
fólhallar, geisla grundar, sólstéttar, dags hall-
ar (himins), Kr., Lb. 22. 30. 42. 45; g.
lands (jardar), Kr., Lb. 24.

græðari, Kr., Lb. 16; g. aldar (manna), h. A.,
 Sv. 5.

græðir, læknir, Kr., Lb. 44.

gud heilagra hugfýldra hólða, Kr., Sv. 2.

Þappvinnandi, sjá vinnandi.

harri, konúgr, h. fjalla salar (himins), G., háfs
 hreggranns fagrims (sólar), G., heimstýris
 (sólar), G., Lv. 1. 2. 14; h. elkrins, þrimu
 láds tjalda (himins), Kr., Lb. 31: Haf. 41.

heimspennir, sjá spennir.

hildíng, kongr; h. hólða, Iofða Fyns (manna),
 Kr., Lb. 15: Haf. 36; h. mána hvols, mána
 hauds (himins) Lb. 7. 18; h. himinbirti
 (sólar), Kr., Haf. 60; h. mildi, Kr., Haf. 19.

hilmir, konúgr; h. hreggþjálmá (himins), G., Lv.
 4; h. hlýrna (hinna), Kr., Lb. 25; h. hrið-
 tjalds flytileygs (sólar), Kr., Haf. 28; h. allra
 landa, Kr., Lv. 38; h. hófs, Kr., Lb. 16.

himinstýrir, Kr., Lb. 38.

hirtir, sá sem affýrir: h. sjúks hugar, h. A.,
 Sv. 13.

hirðir, sá sem geymir: h. fróns, G., Sv. 17.

hjálmspennandi, sjá spennandi.

hreggvörðr, sjá vörðr.

hreinþapadr, sá sem þapar hreinau: h. himna, sem
 gerir h. hreina, h. A., Sv. 10.

huggari, h. A., Sv. 3. 11. 16.

Þofurr, konúgr; j. hinna, = dagsteids, byrjar hlunns,

hreggs háborga, fleygs foldar ægis, heid
tjalds, vedrfríns, Kr., Lv. 26. 38: Haf. 12.
45. 56: Lb. 2. 8; j. dreingja (manna), Kr.,
Haf. 62; j. sunnu (sólur), Kr., Lv. 40:
Haf. 65; j. hreggranns, ela vangs (himins),
G., Lv. 17; Haf. 32; j. flugreinar leygs (sólur),
G., Haf. 44.

Rannandi alls, sá sem þekkir allt, Kr., Lb. 5.

Rennir Frapts, almáttugr, Kr., Lb. 23.

Ronungur elhallar, sólar sals (himins), G., Haf. 2:
Lv. 25; R. dróttar, fyrða (manna), Kr., Lb.
42. 13; R. jöfra, Kr., Lb. 20; R. allra, Kr.,
Lv. 36; R. fróns, Kr., Lb. 33; R. eyhjálms,
vedra tjalds, sóltjalds, þeyláds, elfetrs, dag-
stalls, sunnu hvæls fjörnir (himins), Kr., Lb.
21. 50: Haf. 10. 15. 20. 35. 36.

Ramb guds, Kr., Lb. 37.

Randrefi, ronungur; I. Frapta, Kr., Haf. 15; I.
vedrs strandar (himins), Kr., Haf. 61.

Rausnari, Kr., Lb. 11. 52.

Ráðvaldr, sjá valdr.

Ræknir lýds, Kr., Lb. 31.

Rísgjafi manna, Kr., Haf. 9.

Ríftýrir láds lofða, sá sem stjórnar lífi jarðneskra
manna, Kr., Lb. 5.

Rífnæðir, sá sem auðshvir miskun, Kr., Lb. 47.

Rífdungur, kóngur; I. himinríkis, Kr., Lb. 10.

Rífnhrjóðandi, eydandi bóls, G., Lv. 11.

mærdvinnandi manna, sá sem effir sóma manna, Kr.,
 Haf. 8.

mildíngr, konínggr; m. heida tjalds, dýrrar dag-
 mærar (himins), Kr., Lb. 12: Lv. 23; m.
 sunnu, Kr., Haf. 23.

misfunnandi ýta, Kr., Haf. 63.

Ofsmøgr, ástfærr sonr; ó. drottins, Kr., Hv. 16.

øðlínggr, konúnggr; ø. árs, Kr., Lb. 46: ø. rødla,
 Kr., Haf. 16; ø. rødla salar (himins), G., Lv.
 33; ø. loptbjálms, mána tjalds (himins) Kr.,
 Lv. 30: Haf. 31.

Ræfir, kónggr; r. hins sanna tírar (heids), Kr., Haf.
 62: r. seggja sveitar (manna), Kr., Haf. 51:
 r. regnhallar, regnsals, rødla býfs, ramlegs
 røduls bus (himins), Kr., Haf. 28. Lb. 50: 19:
 Haf. 59; r. regnbýfs (himins), h. N., Hv. 6.
 reynir virða, Kr., Haf. 52.

Salkonúnggr sólar, f. sólar sals (himins), G., Hv.
 12. 16.

salvørdr, sjá vørdr,

sannstýrandi, sannr stýrandi; s. sólhauðs (himins),
 Kr., Haf. 27.

settandi ýta, Kr. Haf. 26.

settir bragna Eyns, ýta Eyns (manna), Kr., Haf.
 54, 58.

síklínggr. kónggr; s. sunnu, G., Lv. 13: s. himinrík-
 is, G., Lv. 14; s. hauðsfjornis, fróns tjalda,

sólar landa, sólbryggju, sólvángs (himins),
Kr., lb. 19. 24: Lv. 26. 30. 35.

sidgætir, Kr., lb. 46.

steyjandi, stapanði; s. láds, Kr., Haf. 24, sjá ein-
steyjandi.

sterdit, sá sem eydir; s. fridar fárs, G., Lv. 11.

stilsíngtr, fóngr; s. ars, Kr., lb. 10.

stjöldúngr, fonúngr; s. heidtjalds strins, stýja strins,
stýja tjalds (himins) of aldar (manna), Kr., lb.
25: Lv. 32: Haf. 20.

stringeypnandi, sjá geypnandi.

stýdir, sá sem þýdir; s. stýja flóðar strins (him-
ins), Kr., Haf. 19.

stækvi, hofundr, stapani; s. sunnu sætrs (himins),
G., Haf. 49.

sonr sólar salkonúngs (guds), Kr., Hv. 16.

spennandi, sá sem spannar; s. heidar hjálms (him-
ins), Kr., lb. 9.

spennir, sá sem spannar; s. fróns fagrtjalda (him-
ins), G., Haf. 44; s. heims, Kr., Haf. 64.

stillandi himins hnossa, stýrandi himintungla. G.,
Haf. 4.

stillir, fonúngr; s. fárs, hreggtjalda, hárs hridar
nausts (himins), Kr., lb. 17: Haf. 1. 23.

stýrandi alls, Kr., Lv. 41; s. sunnu hjálms (him-
ins), Kr., 33.

stýrir, sá sem stýrir, rædr; s. alls tírar, Kr., Lv.
24: s. himins, Kr., Lv. 27; s. heims hall-
ar, G., Lv. 21.

- Tiggi, fóngr; t. túnglbryggju (himins), G., Lv. 19.
 tínir, sá sem safuar; t. fridar, eflandi fr., Kr., Haf. 55.
 Valdr, sá sem á, hefir, sá sem rædur; v. dýrðar,
 mildi, Kr., Haf. 36: Hv. 8; v. heims, Kr.,
 Haf. 20; v. leiptra hróts glóða láds blásinna
 hreggs tjalda, vedra grundar, byrtar birtiranns
 (himins), Kr., Haf. 53. 57. 63: Lb. 28.
 vardandi, sá sem vardveitir: v. jardar, Kr., 40.
 veitir góðra hluta, G., Lv. 8; v. fridar, Kr., Haf. 24.
 verd heims of virða, Kr., Lb. 36.
 vinnandi hólða happs, Kr., Haf. 57.
 vísi, sá sem vísar, sýnir; v. dáða, vegs, Kr., Lb. 7.
 12; fonúngr, v. sunnu fetts (himins), Kr.,
 Haf. 13.
 vörðr grundar fals, vallræfs (himins), G. Lv. 6.
 10; v. gumna, fróns, Kr., Haf. 52: Lb. 15:
 v. hreggs hábrautar, fjalla salar, flýttjalds, sólar
 flóðar (himins), Kr., Haf. 5. 30. 65. Lb. 29.
 Yfirstillir, yfirfonúngr; y. himins rítar túns (him-
 ins), Kr., Lv. 42.
 yfirþengill, yfirfóngr; y. engla, G., Lv. 14.
 ýngvi, fonúngr; y. þjóðar, Kr., Haf. 7.
 Þengill, fonúngr; þ. flýja, Kr., Haf. 12: Lb. 43.
 Þrekfæðandi, sjá fæðandi.
 Þrifgæðir þjóðar, sá sem eflir sælu manna, Kr., Lb. 4.
 Þrifvaldraldar, hofundur farsældar manna, Kr., Haf. 22.
 Þverrir, sá sem eyðir; þ. sviða, Kr., Lb. 11.

Skírsla

um Vefsastada = Skóla fyrir árid 1843—1844.

A blads. 3 og 4 í skírslu minni í fyrra vor, hvar eg undireins skírskotadi til skírslunnar fyrir skólaárid 1840—1841, bls. 12 og 13, gat eg um ásigkomulag húsa þeirra, sem viðkoma Vefsastada-skóla og undireins um hvað gért hafdi verid þeim til endurbótar. Eidan hefir ekki meira við þau verid gért enn bráðasta nauðs sýn krafði, vegna þess menn eigi vísu nema að þá og þá skólinn flyttist til Reykjavíkur, sem nú er og svo framkomid; þarid farid er að leggja grundvöll til þess skólahúss, sem þar á að byggjast og vískulega verdur búid að byggja fyrir skólaársins byrjun 1845. Skólahúsin á Vefsastöðum standa öll hérumbil við hid sama, sem undanfarin ár, og þarf þeim eigi framur að lýsa; þó náttúrlegt sé að þeim ár eptir ár fari aptur, þegar lítid er við þau gjört.

Í skólannn hafa verid skólaárid sem nú er að enda 40 reglulegir lærifveinar, og þeim eins og fyrri árin tvískipt, sjá skírsluna fyrir skólaársid 1840—41 bls.

14—16. Héradauki hafa 6 auká lærisveinar notid til: sagnar kauplaust med skólans lærisveinum, 2 med Efrabekkingum, en 4 med Nedribekkingum, med sama skilyrði. sem gétid er um í nýnesndri skólaskírslu bls. 16. Nokkrir af þeim hafa samt ekki notid tilfagnar í öllu því, er í þeim bæk, er þeir hafa fylgt, hefir verid kénnt.

Swad hvör okkar 4 kénmara (sem eru hinir somu sem undansarin ár) hafa yfirfarid, læt eg hvörn fyrir sig seigja frá.

1) **Lector Theolog: Jón Jónsson.** Eg hefi kénnt: **A. J** Kristilegrar trúar lærdómi: a) **J** Efrabekk kristilegan stadalærdóm, og lagt til gruntvallar Biskups **Dr. Fogtmanns** lærdómabók og yfirfarid í henni 2 kapít. 1—3 atridi. Eg var nokkud lángordur um eigin; legleika sálarinnar, sem §§ 47 og 48 géfa tilefni til, því þótt eg hefdi yfirfarid somu §§ í fyrra, ítrefadi eg það samt aptur, sem eg þá hafdi kénnt, vegna þess nýir lærisveinar fluttust uppi Efrabekk, og hefi verid nokkud lángordari enn þá; þared eg héldt, og held ad þekking mannsins náttúru, ekki einúngis yfirhöfund, heldur í sínu um einstakleika, sé besti grundvöllur, sem menn géta lagt undir réttan skilning á mannsins skyldum, ekki einúngis á skyldum manna yfirhöfund, heldur á því, swad hvör útas fyrir sig hefir helst þörf á ad hafa gát á eptir sínu einstaklega edli. Ad eg hérti ekki hafi farid djúpann heimspékinga veg, gétur hvorr nærgætiinn gétid nærri. Minn höfundtilgangur var ad gjöra lærisveinum; um léttara ad stöda skylturnar frá rétttri hlið og þeirra innbyrðis samband, og undireins eg leitadist vid ad lít:

lista skyldulærdómana á vísindalegann hátt lét eg mér annt um, og þad umframm allt, ad verka á læriveinu anna tilfinningu og helga þeirra hug og hjarta. **H.)** **S** **L**ædrabekki yfirfor eg alla biblíusöguna eptir **S**erslebs **L**ærdómsbók, ad mestuleiti examinando, þó yfirfor eg á undan kaba og kaba með læriveininum og upplýsti þad í hohuð, sem eg héldt ad upplýsingar viðþyrsti og eg ekki gjæti haganlega undir yfirheyrslunni géfð upplýsing um. **B.)** **S** **L** **T**. hefi eg þetta skóla; ár útlístað fyrir **S**kríbekkingum 1—14 kapp. **M**arkúsar **G**udþjalls; en komst þad ekki út, vegna þess óhappa tilfellis, sem **S**kólinn varð fyrir um páskana, og síðar verður gétið. **C.)** **S** **H**ebresku hefi eg yfirfarid: a) með **S**kríbekki; ár læriveinum 41—50 kapp. ad undanteknum 49ða kapp.; allt grámmatice, einungis gétið um fáttéitt, er þenadi ad ódruleiti til skilnings á því lesna. b) Með **L**ædrabekkingum hefi eg fyrir utan þá mér fyrirskrifudu tíma, á þeim tímum sem skólalæriveininum voru hentugastir — yfirfarid með þessum læriveinum er ekki hæfðu áður hebresku séð, og með aukalæriveininum, **L**indbergs hebresku málfræði, þó ekki til hlýtar seinni partinn og yfirheyrð í stórköblum þá í bekknum, sem þessa málfræði hófðu áður lesid, og lofsins las eg með öllum 8 fyrstu versin af 1 **M**ós. b. 3 kapp. Ad eg ekki til hlýtar gat yfirfarid seinni part **L**indbergs málfræðisbókar og ekki gat lesid meira í 1 **M**ós. b. var sú hindran orsök í sem kom í veginum eptir páska, og eg get um síðar. **D.)** Hæfi eg lagfært **S**kríbekkinga **D**ættu skóla, eins og undanfarin ár **S**var í

vífu^{*)}); annanshyvorn dagin hefir **Dr. S. Egilsson** lagfært helming þeirra. Þvívar hefi eg þetta ár látið **Þrabekkjjar** lærisveina svara skriflega spuremálum, sem eg fyrir þá hefi lagt, og hefi eg í hvört skipti setið yfir þeim á meðan þeir voru að svara þeim, og að öllum leiti hagam mér eins og eg hefi gétið um í þírslu m. fyrir árið 1842—1843 bls. 11.

Töflu yfir tímana, sem ætlud er hverri vísindagrein í skólanum og hvorjum kunnara að kenna á, gef eg ekki um hérmed að láta prenta, því allt skendur það við hid sama sem undanfarin ár og undanfarinna ára þírslur sýna.

2) **Dr. Philosoph: S. Scheving.** Skólaárið, eptir það einbog að undanfornu, að eg hafði látið **Þrabekkjjar** lærisveina yfirfara eptir **Madvigs** lat. málfræði hinar latínsku nafna og sagnabreitingar, ásamt enu besta þaradlúandi, las eg **Cic. orat. pro Roscio Amerino**, **pro lege Manilia**, og **Archia poeta**, med sama hætti og aðferð sem áður hefir verið skrif frá. Síðan las eg tvær fyrri bækur **Horatii Odarum**, og lét lærisveinana um leið kynna sér bragarháttu kvæðanna. Af því fáeinir tímar urdu afsángs,

---

*) Athugagr: 5 Nóvember og December lagfardi **Candid. Philos.** Hra **Grímur Thomsen**, sem um þar mundir fladdur var á **Þesastodum**, danska síla fyrir mig, þó undir minni umsjón; og sýndist mér honum fara það mikil vel. Hann sagði og nokkrum **Þrabekkingum** til í **Frónsku** og **Ensku** kauplausu. Fáeinir lærisveinar hafa og svo í vetur lagt sig eptir **Þjóðverfku** máli, og tekið nokkrum framferum þar í.

lét eg lærisveinana fljótlega yfirfara **Cic. Orat. pro Ligario**. Loksins hefi eg einöög að undanförunni lagfært tvísvör í viku latínska stíla þeirra 12 lærisveina, sem settust eptir í bekknum á næslidnu hausti. Með Efrabekkjar lærisveinum yfirför eg öll **Cic. Officia**, og báðar bækur sendibréfa **Horatiusar, Arte poetica** (skáldu) meðtaldri. Vard yfirferdin á **Horatius** nokkud seinni fyrir þá sök, að 2ad bdi. **Orelliusar** stærri útgáfu barst Efrabekkjar lærisveinum í hendur, svo mér gafft færi á að kynna mér hana, og leitadist við að sýna lærisveinum, að útgáfa þessi aungvanvegian fullnægir eptirvæntingu þeirri, sem slíkur maður mun hafa vafid hjá morgun. Loksins hefi eg einöög að undanförunni, lagfært lat. stíla Efrab lærisveina 2svar í viku.

3) **Dr. Theol. S. Egilsson**: Frá því Ekólinn byrjadi í Október: mánuði 1843, og til þess að upplestrartíminn hófst með næsta Mát: mánuði, yfirför eg 1) með Efrabekkjar Læriseinum; a) í Grísku, Málsvörn Sókratesar og samtal það, er kallast Krítón, eptir Platon heimspéking, og tvær síðustu bækurnar af Odysseisdrápu. b) í Dönsku, eina stund í viku, í Nábekkis dönsku Lesrarbók, útg. Rhsu 1818, bls. 47—64, 75—90, 253—265, 294—313. c) Parabauki hefi eg lagfært danska stíla með hálfum Efrabekk, einumsmi í viku. 2) Með Nedrabekkjar Læriseinum: a) í Grísku, tvær síðustu bækurnar af Senósons **Anabasis**, eptir það að eg áður hafdi ríffad upp fyrir þeim aðalbreitlingar hinnar grísku málfrædi. b) Leidrétti eg 13 latínska stíla einumsmi í hvörri viku. 3) Báðir Vekkir

yfirföru í veraldarsögnum, eptir Kosods ágrípi, Rhsu. 1842, Eögu Rómverja keisara, Danmerkur, Svíaríkis og Noregs, Rússa, Prússa, Rabíta og Frakka, og komst í Frakkasögnum að 1715.

4) Kennari Skólans Þjörn Gunnlaugsson. Skóla: árið 1843—1844 yfirfór eg í Skólanum: 1) í landa: skipunarfræði í efrabekk eptir Bellschow, en í nedrabekk eptir Bellschow og Riise Noreg, Svíaríki, Rússland í Nordurálfu, Prússaríki, Þjóðverjaland, Nidurland, Belgíu og Bretaríki. Adferdina brúkadí eg sem fyrri ár, en skrifadí eingvar spurningar. 2) Hjá efrabekkingum yfirfór eg Reikningsfræði og Algebru eptir Ursíns Lærdómsbók, með sömu adferd, sem í hitt ed fyrri. 3) Í nedrabekk, Talnalíft eptir Ursíns reikningsbók, með sömu adferd sem í fyrri. Þannig voru yfirfarnar þær 4 reikningstegundir í heilu og brotnu, vídkéndum og óvídkéndum tölum, þrílídu heíllra og brotinnna talna, æflug þrílída, sú rétta og æfuga tvöfalda regla. Þeir sem leingst voru komnir í reikningi reiknudu þaradauki æfingardæmin „Nyttige og curíose Opgaver til Øvelse“ bls. 87—96. 4) Yfirfór eg með lærísvéinunum í nedrabekk í Rahbeks Lestrarbók 2ru bindi: sendibréf Holbergs, Sneedorphs eldra og yngra, rædur Jacobi, Kampmans Mallings og Colbjørnsens; kvædi Baggessens til síns fædurlands, Faye's útsjón yfir líf sitt, Frankenau's Christjánsborgar rústir, Lundbyes vonina, Gutfelds víd grof fædur síns, Ewalds sælu í Ríngsted, Taarups lofsaung, Baggessens sképnunnar Halleluja, Etorms og

Frímans lofsaungva. 5) Loksins hefi eg lagsært stíla eins og hin fyrri árin.

Hér á undan á bls. 1 var gétid um ad 40 reglu-
legir lærisveinar hefdu verid í vetur í skólanum. Svært
sæti hverjum þeirra, sem eptir urdu í skólanum, hlorn-
adist í fyrra vor, eptir yfirheyrsluna í Majó, sýnir
Taslan **B**, er fylgdi skírslu m: í fyrra, og í henni bls:
5 er víjad til fyrri skírsla eptir hverjum reglum lærisvein-
unum hefir verid nidurradad, og þegar samantorin er
nidurröðunin er gjordist í hausted var, og stendur í
þessari, vid nefnda Töflu **B**. sést glögglega hvarja
umbreitingu mismunur latínska stíls hvars fyrir sig í
haust er var, í samantoridi vid vitnisburd latínska stíls-
ins í nefndri Töflu **B**. hefir gjort á sætum. Nödin
vard í haust þessi: **A**. í **Æfrabekk**: 1) Jón Jóns-
son. 2) Björn Galdórsson 3) Gísli Þrinjulo-
sen. 4) Steindór Steffánsson. 5) Gudmundur
Bjarnason. 6) Jón Sigurdsson. 7) Látus M.
S. Johnsen. 8) Þórdur Thorgrimsen. 6) Arni
Gíslason. 10) Oddur Gállgrímsson. 11) Bergur
Galdórsson. 12) Finnur Þorsteinsson. 13)
Magnús Gíslason. 14) Oddur Sveinsson. 15)
Þorvaldur Þodvarsson. 16) Snorri Þordsfjard.
17) Jóhann Knútur Benedíktsson. 18) Þirikur
Jónsson. 19) Jónas Thorstenssen. 20) Bene-
díkt Grøndal. 21) Jón Audun Bløndal. 22)
Bogi Thorarensen. 23) Gunnlaugur Guttorms-

son. 24) Steffán Thorderfen. Nr. 17–23 fluttu úr Nedrabekki upp í Efrabekki, en Nr. 24 Steffán Thorderfen var ekki fyrr enn í hausti ed var inntekinn í skólan og settur þessvegna nedstur sem óreyndur, nema í Latínskum stíl. Eftir ræðinni í fyrri voru vóru nokkrir í Nedrabekki fyrir ofan Gunnlaug Guttormsson, sem ekki voru uppteknir í Efrabekki, en af því hann hafði verið 3 ár í Nedrabekki, og þó nokkud kominn í skólalærdómi áður enn hann kom í skólan, og hefir lítidlag á að láta í opinberri yfirheyrslu sitt ljós skýna, héldum við fénnararnir ráðlegast að taka hann upp í Efrabekki; hann hefir og sýnt í vetur að hann hefir verið vel hæfur til þess. **B. 3 Nedrabekki** urdu eftir:

- 1) Benedikt Kristjánsson.
- 2) Magnús Thorlacius.
- 3) Björn Pétursson.
- 4) Páll Jónsson.
- 5) Steffán Gudnason.
- 6) Jón Snæbjørnsen.
- 7) Magnús Grímsson.
- 8) Fridrik Bjarnason; en þessir nýir Læriveinar bættust við í hann: 9. Þórdur Jónassen, sonur Landsyfírrettar Assessoris P. Jónassen.
- 10) Jón Constant Sinsen, sonur Kammeráds Ol. sál. Sinsens, Landsyfírrettar Assessoris.
- 11) Bergur Jónsson.
- 12) Brinjólfur Jónsson, synir Jóns sál. Bergssonar á Hofi í Alptafyrði.
- 13) Hannes Chr. Steingr. Sinsen, bróðir Nr. 10.
- 14) Bjarni Thorlacius, sonur Prests Síra Einaris Thorlaciusar á Saurbæ í Eyafjardar sýslu.
- 15) Jóhannes Galdórson, sonur Prófasts sál. Galdórs Amundssonar á Melstad.
- 16) Jón Þórdarson, sonur Kapeláns Síra Þórdar Arnasonar á Klaustur-

hólum í Arnæs sýslu. Ad 2 fleiri urdu innteknir í skólann, en þadan útskrifudust í vor ed var, kom til af því, ad Zur var ráðid til ad hætta vid skóla: lærdóm.

Eingum af þeim nýinnteknu í skólan var um: líðid sumar slmusu veitt; enn af þeim, - sem áður voru í skólanum af þeim, sem eru í Efrabekki, var Nr. 3. 14. 15. 17. 18. 19. 21. 22 veitt slmusu hálf, og eins í Nedrabekki, Nr. 2. 3. 4. 6. 7. 8; svo af Efrabekkijar læriveinum hafa haft skóla: árid, sem nú er ad enda, heila slmusu: Nr. 1-19 og 22 og Nr. 21 hálfu slmusu, en Nr. 23 og 24 eingu slmusu; en í Nedrabekki hefir Nr. 1-4. 6. 7. 8 notid hálfar slmusu, en hinir 9 eingrar. Þarsyfir utan hefir 9 læriveinum verid af Stiptinu þetta ár veittur stirkur til naudsynlegra bóka kaupa, er hljóp fyrir alla tilsamans 27 rbd. 61 sk.

Þiðtt á undan og um þad leitid ad yfirheyrslan átti ad byrja í skólanum uppkom þar svo megn sjúkdómsur, ad fullur helfingur læriveinanna sýktist, og med hverjum degi ókst þeirra tala er rúmfastir urdu; eg leitadi því ráða til landlæknis vers, sem daginn eptir, þann 22ann Maí kom ásamt Stiptamtmanni og Biskupi ad Vefastæðum og var þad af þeim sam: eiginlega, svo vel sem af ós kinnurunum álitid ráðlegast, ad öllum læriveinum, ad undanteknum þeim, sem ættu ad útskrifast í vor, skyldi gefast burtsarar leifi og hvett: jast til ad yfirgefa skólan sem fyrst; sem þeir og svo gjördu, sem gátu og voru til þess færir. Þessa vegna

voru einungis þeir, sem áttu að útskrifast, yfirheyrdir opinberlega, sem ekki voru nema 5. Hvernig hverjum þeirra tókst í því opinbera lærdómsprófi sýnir meðfylgjandi Tafla.

Sjð var upprunalega ætlast til að útskrifudust, nefsulega, auk þeirra í Töflunni nefndu, þessir: Björn Saldórsfon og Steindór Steffánsfon. Éa fyrst nefndi gát vegna sjúkdóms ekki lagt sig undir hid opinbera lærdómspróf í þessum mánuði, en vér vonum að hann geti það á lestunum; hinn síðarnefndi, Steindór Steffánsfon drukkadi næsta dag fyrir Þáska þann 6ta Aprílis mánaðar ásamt öðrum, líka esnilegum skólalærifveini, Byrni Pétursfyni, á bakasferð frá Skildínganesi, hvert þeir fluttu nokkra skólalærifveini sína, sem bodnir höfdu verid til Reykjavíkur á Þáskunum. Éa fyrri fannst strax, en látin, en hinn síðarnefndi þesir en ekki fundist, þrátt fyrir margar tilraunir, sem þartil hafagerdar verid. Þetta óhapp gerdi eptir Þáskana um hrið hindrun á kénslu í skólanum. Steindór sál. var grafinn þann 16da Aprílis og honum og Byrni sál. settar þessar grafminningar. Éú fyrri er samin af Stiptprófasti A. Selgasfyni, hin síðari af Dr. Theol. Sv. Egilssfyni:

Éér hvílir

Skólalærifveirn Steindór Stephánsfon
fæddur á Oddgeirshólum 16da Febr. 1823.

Dáinn 6ta Aprílis 1844.

Var fjörugur, gáfastur og mikid hjartagóður
af Guði gefinn

fór fram með aldri í öllu góðu.
 Hann var einka sonur sinnar móður
 og hún er effja.
 Gráttu effi! var forðum sagt við effjuna í Main,
 Sami er til sem taladi þessi ord, og gaf
 svo aptur soninn sinni móður.
 Á sínum tíma gésur hann og sonin aptur
 þessari móður.

---

*) In obitum
 bonæ spei iuvenum
 Scholæ Bessastadensis alumnorum
STEINDÓRIS STEPHANI
 et
BJÖRNIS PETRÆI,
 prid: Paschatos anni MDCCCXLIV
 submersorum.

---

*Ecce, duo iuvenes, decusso flore iuventæ
 quam cito, Piæridum deseruere chorum!
 Calci extremæ inhians alter, stadio alter anhelans
 nunc uno metam tempore uterque tenet.
 Felices animæ, fortes piæque valete!
 ut vos, sic nostrum sors sua quemque manet.*

---

*) Þ. e. Vid andlát mannvænlegra Lærisveina í Bessa-
 stada-skóla, Steindórs Steffánssonar og Björns
 Péturssonar, er drukknuðu aðfángadag páska 1844:

Ójá, tveir úngir menn eru höfnir á burt úr

Skólabræður þeirra Sáludu báru lífid bæði úr skólastofunni úti Kirkuna, og úr henni til grasarinnar. Herra Prófastur, Dómkirkju prestur S. Thordarsen N. af D. héit húsrædu yfir listunni í efri stofu skólans, og Herra Skipteprófastur A. Selgason N. af D. aðra ræðu í kirkjunni áður enn hinn Sáladi var þadan úrborinn til slæ legstadar. Þáðar ræðurnar lét eg hérmed fylgja í þeirri ræð, sem þær voru haldnar.

---

samfélagi vorra Mentabræðra! Hversu snögglega varð þeirra æfublóm afhöggið! Annar þeirra var að eins ókominn á skeldsendann, hinu hljóp fram skeiðid ótraudur: nú hafa báðir náð takmarkinu á sama tíma. Vör kvæðjum yður, sælu andir, þér hinar hugræfku og hjartaprúdu! Eins og þér áttud ydvar, svo á hverr voru sitt hlutfall í vændum.

N æ d a

halðin í V e s s a s t a d a S k ó l a

Þann 16da Aprílís 1844

í minningu þess sorglega atburðar að tveir skólans lærir
sveinar drúkknuðu á Ekérjafyrði þann 6ta Aprílís.

Gáttvyrðtu og elskulegu Tilheyrendur!

Ég hefði feginn óskad: að þessi stund yrði frá mér
tekin, en til máli úngra ástvina knýa mig til að
drekka einnig þenna sorgarþikar, er eg á að mæla
nokkur orð yfir þessari listu, í hverri hvílir and-
vana líf lærisveinsins Steindórðs fál. Steph-
ánssonar, hjá hvorjum vér í anda ímyndum ofþ
að hvíli annar lærisveinn, Björn fál. Péturðs-
son, þó líf hans ei sé fundid; báðum þessum varð
hid sama sorglega flis að bana. — O hvorþu var
allt ódrúvísí hér að kvældi enn það var að morgni,
og það skéði, Drottinn! í skyndi fyrir þér! Hvorþu
innilega hluttekningu vakti þetta hvervetna, so að fá
hryggilegi atburðurinn á aðfangadaginn dró jafn-
vel úr þeim fegnudi sem menn hugdu til of upp-
risu hátíð Drottins, og — þó bar hana að so rétt
á eptir, einsog ofþ væri einmidt bendt á hana,
þessa miklu lífsins hátíð, sosem það eina, er gjæti

og ætti að leida hugsanir vorar frá þessum sorglega dauðans atburði til hinna gleðilegu lífsins hugleiðinga, sem bundnar eru við þið æðsta og heilagasta nafn undir sólunni. Háleit er þessi von, og fagurlega geiðlar hún í náttmyrkrunum þegar þið sorgmædda hjarta leitast hennar. — Enn — sorg Kristinna manna er lífa æruverðug, þegar hún kemur af rækt hjartans, og þegar hún er ekki einsög þeirra sem einga von hafa. — Og hvort gétur annað enn verið hryggur við þenna atburð?

Þegar Foreldrarnir fá þessa harmafregn, munu þeir grátandi seigja: með sorg mun eg stíga niður í gröfina til sonar míns. — Systurnar munu kvarta: hjartað vill breyta í mér. — Trúfastir og fóburliga sinnadir kénendur álíta sér so nærri höggid, sem hefdu þeir mist börn sín — og — hér kveina so margir æstuvinir af hreinskilnum og viðvæmum hjörtum: Eg trega þig, bróðir minn Jónatan! Þú varst mér so yfrid fjær! — Vér, hinir eldri, sem áður höfum í skóla verið, urdum einnig mjög og óvenjulega hreldir, einganvegin einungis edur mest af því að sumir af oss eiga syni edur náunga í skólanum, sem gjætu orðid fyrir líku lífi; heldur lifir jafnan með oss hluttekning fyrir þeim er gánga sama vög og vér höfum geingid sjálfir. — Vér minnumst jafnan með gleði voss skóla lífs, þá vér ekki enn þá vorum vaknadir af lífsins æstudratumi. — Vér gétum ei annað, meðan vér lifum, en tekid þátt

í öllu sorglegu og gledilegu sem mættir hinum yngri er gánga sama feril og vér höfum geingid, já, gánga hann so allskofstar hinn sama, ekki einúngið hvað snertir vísindin, sem meiga hysita hin sömu, edur aldurðrefid, sem er líft, heldur eru líka húfin hin sömu, vegurinn hinn sami bæði úti og inni, og hve opt hafa margir, þó eg ekki síst, farid um þann veg, sem þessi ógleimanlegu flis vildu til á, og stundum farid hann so ógjætilega, að mér nú rís hugur vid. — Þó stend eg hér enn á fornum stöðvum, ekki einöog forðum, þá allt léf mér í myndi heldur er eg hér nú staddur þess sorglega erindið að minnast þess harmð, er öðrum bræðrum mínum nú í fyrsta sinni varð það að flisi, sem fleysti hefir áður bæði mér og so mörgum öðrum — Gud minn góður! Þitt ráð er óransafanlegt. og þinir veigir ófínnanlegir, so mjög sem himininn er jördinni hærri, so eru líka þínar hugsanir æðri enn vorar hugsanir — þegar þú seigir: Komid þid mannanna börn, þá koma þau, og þegar þú seigir: Farid aptur, þá fara þau — þú ert herra lífsins og daudans!

Það sem nú enn enkur vora hluttekningu — eg tala helst um ofð sem áður höfum geingid skólveiginn og fáum þessvegna betur enn margir aðrir gétid því nærri sem fyrir kemur á þeim veigi — það sem enn, vilda eg segja, enkur vora harma, er tjón ungra manna, einfum þeirra sem vér þykjumst fyrir sjá að kappsamlega muni hlaupa

á vísbómsins fleibvelli — því Fornstéran er mikil enn verkamennirnir eru fáir. — Þessi orð — eins og fleiri sem sumir halda Frelsarinn hafi einungis talad til lærisveinanna og eigi einungis heima við tímuna sem þá voru — hafa cevarandi þýðingu, því þeir sem gæti heitad sannir verkamenn í Guds akri eru allafarna fáir á móti hinum, sem að vísu eru kalladir, en ekki útvaldir — og hvor vísbindagrein sem er, þá á hún sér sinn reit í Guds akri og þarf sinn verkamann. — Enn þótt nú þannig sannindin séu mörg, þá er ekki sannleikurinn nema einn, og að honum verður allt að stefna, en — Gud er sannleikurinn. —

Þér, sem eldri erum, sjáum best, edur ættum að sjá, hvorsu mikil ós ábrestur í verki kallastar vorrar, en viljum þó að framgengt meigi verda Guds verki í heiminum — Þessvegna gledjumst vér hvöncer sem vér heyrum talad um esnilega únglinga, af því vér vonum, að þar sem vér hættum í veikleika, þar munu þeir halda áfram í frapti, og — líft og Simeon, er stóð við grafarbarminn, gladdist, þegar hann leit barnid Jesús, í von um betri tíma sem hann þó ei sjálfur bjóst við að sjá, svo er og hvörjum fullorðnum edur gömlum ætid semandi að gledjast við sömu von, er hann lítur æskuna, og — hvor mundi sí von fremur innrætast ós enn hér, á þessum stad, hvor svo margir esni-

legir æstumenn víðsvegar úr landinu eru sam-
 antomnir, allir í því sama skyni, sem er, ept-
 ir þeirri náð og þeim gáfum sem Gud hefir
 hvörjum gefið, að gjöra sig að hæfilegum
 verkamönnum í vingarði Drottins. — En
 — sem vér nú með vonarinnar blíðu tilfinning
 rennum augunum til allra þessara, og álitum þá
 sem Drottins Nafna, svo sem innviðda til að
 þjóna Gudi og mönnum, þá tekur oss mikil sorg
 og harmur, er vér sjáum að tvo, einhverja meðal
 hinna efnilegustu, vantar úr þessum skara — tveir
 lidir eru brostnir úr vonarinnar Fédju.

Steindór sálugi átti að útskrifast í vor, og
 sigla til Háskólans að sumri — hann var einka-
 sonur móður sinnar, en móðir hans er ekkja. —
 Hann var hinn efnilegasti, velgáfadur og í sumum
 vísindum sagður frábær. — Lundin var hrein og
 bein, einardleg, karlmannleg, hjarkmikil. — Allt
 sýndist boda að í honum væri ekki einungis gott,
 heldur og mikil mannsæfni. — Það stóð svo á
 því — þótt hann úngur væri og þó eg naumast
 þekkti hann — að hann hafði gjört mér meira
 gott enn eg honum. — Þetta leyniband milli
 hans og mín gjörir mér hans frásall enn þá
 sárara. — Björn heitinn Þétursson var
 kominn flérra enn vel á veg, og, að allra dómi,
 hinn mannvænlegasti — hann var og einka son-
 ur foreldra sinna — hann var þrýðilega gáfadur
 jafnlaginn til sérhvórrar þekkingar, yðinn og á-

stundarsamur, og gaf fénnurum sínum von bestu framfara — báðir voru þeir síðferðisprúðir, líflegir og gláðlyndir, af fénnendum sínum eins og skólabræðrum elsfáðir og mjög svo tregáðir; Og allir vér hinir elðri sýrgjum að Guðs afur hefur þar mist efni í ágjæta verkamenn.

Enn — þegar eg tala svoa — þá finn eg, að mig dregur nokkud til þess ángurssemi hjartans á nálægri sorgarstund; því hinsvegar, er eg íhuga hve margir þessa áðurenn dagsverfíð er byrjád, eður áðurenn hálfnáðir eru dagar þeirra — þá gæfst mér tilefni til að dáðst að andlegð hans sem öllu stjórnar og rædur. — Sjöldi úngbarna þess áðurenn líðinn er einn sólarhríngur; varla hafa þau byrjád, mörög hvör, að litast um og greina hlutina, að finna til ástar og endurgjalda hana, fyrrenn þeim er hamláð stefari framfara á þessari jörðu.

Svab er þettað annað, en að Guð þarf ei á að halda öllu þessu lífi fyrir þenna heim? — Þessa sömu andlegð vottar hann, svo sem stjórnavi síns andlega ríkis á jörðinni, með því er hann fallar marga héðan á því reki, sem þessir voru burtsöfnudu úngu bræður voru á — og sýnir með því að hann gétur einnig mist héðan þá, sem útbúnir eru ágjætum gáfum og hafa alla hæfilegleika til að verða hans útvalin verkfari. — Eg seigi ekki að Guð með þessu vilji einungis auðmýkja oss, svo vér sjáum hve lítt hann þarfn-

ast sérhvørs af ofs; hann vill og með þessu
 lypta sálum vorum herra, til þess trúnadartrausts
 að hann aldrei bresti ráð til eslingar sínu ríki,
 samt að hans ríki sé vidar enn hér, og að hann
 ætlist til þess meiri atorku af þeim, sem hann
 lætur dvelja hér leingur: Daudur einginn
 Drottinn! Þér — dýrd í þessum heimi
 tér — heldur sá sem líf þú lær.

Og — þannig sný eg nú málinu til yðar, elstu-
 legu æstumenn! sem með svo mikilli rækt og
 elstu, einsog samsvarar hreinni tilfinning óspiltrar
 æfku, tregid yðar dónu lífsfélaga á hinum fagra
 veigi vísbóms og dygða — þeir hlupu báðir
 þappsamlega á skeidvellingum, en hafa nú þegar
 skeidid hlaupid — Gud vildi ei láta það verða
 leingur — þess vegna hefir hann og ætlað yður,
 sem hann unnir leingra lífs, að bæta heiminum,
 fódurlandinu, það upp, sem mistist við þeirra
 fráfall — þeir voru í samvinnu með yður,
 en — þegar einhverjir verða fallabir burt frá
 sameiginlegu verki, þá verða hinir, sem eptir eru
 — ef þeir eru trúir — að taka nær sér, og
 það því fremur sem þeir voru duglegri sem frá-
 hvarfu. — Þegar einhverjum verður burtufippi
 úr røðum hermanna, þá verða hinir sem hjá og
 með honum voru að þoka sér saman og reyna að
 fylla skarðid og snerpa framgaunguna — þeir
 að visu til að hefna félaga síns, en vér til að
 reisa honum þann minnisvarða, sem Gubi er

þófnanlegri enn nokkur annar, því hann er byggður á helgum grundvallarsteini trúrrar lýðuræftar. — Þhugid opt með sjálfum yður hvørſu ágjætir menn og duglegir verkamenn Drottins þessir yðar brædur mundu hafa orðid, ef Guð hefði viljab láta þeim verða leingra lífs auðid, og látid yður svo fyrir eyrum hljóma að þér, sem einnig hafid vígt yður til þjónustu í Guðs æfri, erud af herranum vingarðsins Fallaðir til að fylla þeirra stærd, ekki einúngis með því að vinna einš og hínagðtil, þó vel hafi verid, heldur og með því að taka enn þá nær yður og bæta á yður þeirra starfa, svo að stæðinn megi verða bættur fœðurlandinu. — Það er yðar kallan, ekki einúngis með sárri hluttekningu að gjöra þeirra dauða að yðar dauða, heldur og miklu fremur, að gjöra þeirra líf að yðar lífi. — Þannig fvedja stólans lærisveinar sína mistu og ástjæru brædur!

Uthugid enn fremur, úngu brædur! hvørſu óstodugt lífid er, hvørſu grófin liggur opt nálægt æſkunna blómsturreit — dauðinn er ætid nálægt lífinu bæði í tímanl. og andlegum sfilningi — að deya er eitt og þó tvéinn. — Sælir eru þeir sem deya í Drottni, óspiltir af vondum heimi, hans ginningum, dæmum, aldarhætti. — Sælir eru þessir voru dáu ástvinir, því hrein- hjartadir voru þeir, og — hrein hjartadir munu Guð sjá — Þessvegna munu þeir ei dauðann

smakka að eilífu. — En þér, sem standið enn á lífandi manna landi, í æftublóma lífsins minni lífsins fallvaltleika, verid ei latir í því sem þér eigid að gjöra, vinnid meðan Guð gefur yður daginn, því nóttin kemur þá einginn fær aðhafst. — Naumur er tíminn, en mikid er að vinna, því er ei tímann burt að gefa. — Glemid ei heldur varhygdinni, þeirri dygd sem varðhaldseingill vor, edur betri madur, allajafna brýnir fyrir ofþ, þar sem vér erum staddir innanum svo miklar hættur í þessum heimi bædi til lífs og sálar. — Vér eigum þar allajafna við dauðann að berjast bædi hid innra og hid ytra. — Guð varðveiti yður alla í þessari baráttu frá hvörskyns slifum til lífs og sálar, og gefi yður að sjá glada og ávaxtarsama elli. — Þess vegna þá flý, þú æftumadur! lystingar æftunnar og gjæt hjarta þíns með alúd. — Legg von þína og forlög í Guðs hönd. — Sulltreyst eingu, hvörki heilsu, frøptum, vitsmunum né lífsstundum. — Sulltreyst eingu nema Guði! —

Vér gétum ei annað enn einnig hugfad til hinna fjarlægü, Æftjunnar og Foreldranna, sem mist hafa einkafyni sína. — Vér gétum ei læknad þeirra sundurframín hjörtu — Það er Guðs eins — en vér leggjum þeim þessi ord í munn: Drottinn gaf og Drottinn tók, lofad sé nafnid Drottins, og næsta mikil huggun liggur

í þessum hjartnæmu og djúpsæru orðum. — Misfirinn er því meiri sem gjöfin var meiri — en — hvör gjöf er meiri og fullkomnari enn efnilegt og gáfað barn? — Nú spyr eg: hvört er betra að hafa ekki átt svo góða gjöf, og þurfa því ei að missa, eður að hafa átt og missa? — Sérhvör af andanum fæddur mun svara, að sérhvörja góða gjöf vill hann heldur hafa átt enn ekki átt, og því betri og fullkomnari sem hún var, þess fremur rekur minni til hennar, en — alla þá stund vér lifum, er gleðileg endurminning ofs til hugsvölunar, svo að sorgar orðid: „Drottinn tók“ verður allajafna í huganum að útleggjast með flödugu tilliti til fagnadarorðsins „Drottinn gaf“ — og liggur um leið falid í þeim orðum: að það sem Guð gefur glatast aldrei — hann tekur það — það er ei tynt, hann geymir það. —

Nei, lífsins æðsta böl er ekki að missa góðar gáfur, heldur hitt að hafa ekki eignast þær — Þegar menn mistu þeirra hafa menn að vísu hrygd, en sú hrygd skal snúast í sögnud. — Þetta eru fyrirheitisins ord, þetta eru einnig ord allrar huggunar. — Drottinn gaf og Drottinn tók, vefsamad sé nafnid Drottins! — Sá vefsamadur sértú, fadir allrar náðar og missunar fyrir það, er þú veittir þessum, sem svo snemma á fögru æfluskeidi máttu skilja hér við, að heidra þig þann tímann sem þeir lifdu með sémamlegri

breytni og laungun til æðri þekkingar. — Láttú rættast á þeim fyrirheiti náðarinnar og læfna sorgbitin hjertu með trúarinnar æðri hugsvöðun, svo þau í audmýkt beigi sig undir þinn fœdurlega vilja.

Ed lyktum biðjum vér þig að blessa og varðveita þær byggingar þínar á jörðu, sem hvað hæðst mæna uppi hæðirnar, og í hvörjum þú geymir lífsins æðstu helgidóma: þína Þyrkju og þinn skóla, svo að þitt verk á jörðinni, og einkum hér á meðal vor, meigi jafnan eflast og aukast — blessa þenna skóla, Fénnendurna sem orðid flýttja, og lærisveinana sem það heyra, að þeir meigi vara í allri þekkingu og bera hundradfaldann ávæxt. — Lat þá snemma hugsa til þess, að þú hefir kallad þá til að verða verkamenn í þínum vîngardi, og gef þeim altífrá æðsku að búa sig undir með námfýsi og ástundun en umfram allt með dygdugu, ástúðlegu og gjætilegu framferdi, einð og þeim sæmir, sem þú hefir útvalid þér af heiminum!

Drottinn! blessi þig og varðveiti þig!
Drottinn! láti sína ásjónu, lýsa yfir þig, og sé þér náðugur! Drottinn! upplypti sínu augliti yfir þig, og gefi þér frid! Amen.

Æðan í kirkjunni.

Drottinn! í þinni hendi standa vorir tímar; kénnt ofþ ad telja vora daga so vér verðum hyggur til fáluhjálpar og vel viðbúur þegar þú kallar og segir: komid aptur þér mannanna börn; gladir við þá hugfan ad þú kallar ofþ á hentugum tíma, hvert sem vor ár eru orðin mörg eða fá, og flytur ofþ, þegar vér höfum lært ad óttast þig, til betra lífs heldurenn þetta er, jafnvel þá það er sem gleðilegast.

Grátid ei yfir þeim sem dáinn er; en grátid yfir þeim sem burt fluttir eru, því þeir munu aldrei framur sjá sitt fodburland. (Jer. 22, 10.) Þannig komst Spámadurinn Jeremías ad orði í tali við sína landsmenn, þegar nokkrir af Gyðingum voru fallnir í stríði við Kaldeu menn, og nokkrir fluttir í þrældóm úr fodburlandinu í óvinaland. Það sorgar atríði sem hér er fyrir nokkrum dögum orðin vor hlutdeild; svípleg burtköllun tveggja efnilegra Skólans lærifveina, minna mig á þessi Spámannsins orð: þar ed vér nú stöndum ad útför annars þeirra burtkölludu og eg, einþ og síður er til, verð yfir lífum ad tala, enn þótt eg hefði heldur sem Davíð, viljad þeigja og tala ekki. — Vér stíljum ekki svo áminnst orð Spámannsins: Grátid ei yfir þeim sem dáinn er, sem hann vildi ei leyfa mönnum ad gráta þá dánu, náúnga, vini, landsmenn, únglinga efnilega

Kurtkallaba í blóma æðunnar, eða uppbyggilega menn sem falla frá á besta aldri, eða foreldri margra afkvæma. Því náttúrunnar lög málf þrýstir hverju manns hjarta til hluttekningar í þessháttar atburðum. Ræktar, vinstapar og trygðatár, þegar so ber undir, eru þó ætíð þrýði þess sem eptir lifir; enn þótt þau, eginlega sagt, ekki viðkomi þeim dána, þau votta söknuð, votta þær hjartans tilfinningar sem hverjum manni er sómi, að, auk þess að þau eru það sem fyrst og best veitir hugsvölun og léttir því við ástvina misþic þungbúna hjarra af sorgarinnar byrði. Orð Spámannsins benda að einis til þess, að hann áleit þjör þeirra sinna landsmanna sem dánir voru betri enn hinna sem herteknir voru fluttir í óvina land til að þrælla þar án vonar um heimkomu í fœdurlandið, og eru þá hans orð líkrar meinngar og þau sem vor Endurlausnari taladi þegar hann bar sinn kross út úr borginni Jerúsalem, og mikil fjöldi fólks og kvenna geingu út með honum grátandi. Þessi orð: grátid ei yfir mér heldur yfir yður og yðar börnum.

Það er ekki einasta náttúrunnar krasa að gráta ástvini, og kenna til þess sem sorglegt er, heldur er ofþ í Guds orði leyft að syrgja; einasta tekinn vari fyrri því að syrgja ei einis og þeir sem einga von hafa; en þó ástvina misþic sé sár, sárastur þeim sem næst er höggid, þá munu allir játa, að margt enn sorglegra enn daudinn gæti

Komid fyrir ástvini. Það er alfunnugt að Guðs
 orð fallar þetta líf mannsins útlegð; og það var
 einmitt útlegðin sem Spámadurinn í áminnstum
 orðum áleit verri enn dauða. Í Guðs orði er
 annað líf kallad vort fædurland; sé það nú sorg-
 legt að komast úr sínu fædurlandi í útlegð, þá
 hlýtur hitt að vera gleðilegt að komast úr útlegð
 heim aftur í fædurlandið, og rennslan hefir þrá-
 falðlega sýnt, að sú heppni gladdi innilega margt
 manns hjarta, og hefir þó einginn átt það fæ-
 durland á þessari jörðu, sem gæti komist í nokkurn
 samjofnub við það fædurland sem ofis í trú vorri
 er vísað á. Vor borgarréttur er á himnum seg-
 ir vor trú ofis, og gleðileg tilhugsan er að vita sína
 ástvini þangad flutta, frá því margvíslega lífs-
 ins andstreymi, hvar hvorki skal til vera synd né
 sorg né dauði og að þeir eru búnir að ljúfa því
 af sem er erfíðast. Og við hvað er í raun réttir
 hér að stílja? við lífið? það verða nú allir að
 hafa, því fyrir eða seinna sækir Drottins øblugi
 eingill, sem heitir dauði, hvörn þann sem neitt
 hefir af jarðarinnar gróða. Við hvað er að stíl-
 ja, spyr eg enn aftur? við lífsins fegnub? En
 er þá manna líf eintómur fegnubur? og taki
 dauðinn ofis frá fegnubinum, svo tekur hann ofis
 líka frá lífsins raunum, og stjaldan mun sá fegn-
 ubur veitast hér á jörðu, sem ekki sé blandinn ein-
 hverri beifju. Unglingurinn þekkir ekki lífsins
 anmarfa, honum finnst lífið eintómt inndæli, þess

raunalegra er fyrir hann að missa þessa inndælis?
 En er nokkud að því að verða hédan kalladur
 áðurenn menn vakna af þessum tælandi draumi? og
 þeir sem muna nokkud til sinna æsku ára geta vitni um-
 borid hvert þau hafa ekki lífa sínar raunir, hvert
 þau eru gleðilegri enn hin sem á eptir koma, jafnvel
 gleðilegri en þau, sem flestir segja um: þau þóku-
 ast mér ekki? Plágast ekki æðkan stundum af kvíða,
 stundum svikulli von og sturdum áhyggju, rétt
 einö og ellin? Og gérum nú ráð fyrir að lífid
 á unga aldri, væri eintómt inndæli; hvör gétur
 ábirgft að þau ár sem á eptirkoma verði einö gleði-
 leg og þau sem lifin eru? Máltæfid segir að eing-
 inn viti sína æfi fyrri enn öll er, og fyrri alda
 spekingur hélt, að einginn mætti sæll kallast fyrir
 sitt endabægur. Þó allt fari sem best, (og allir
 vita, að ýmsu eldir) framan af æfinni, er hitt
 alkunnugt að heimurinn tekur vel við gestum, en
 flilur ekki allténd einö vel við þá; og hvað segir
 svo Ritningin um manna líf? Segir hún ekki:
 hafi það verid kostulegt svo var það mæða og erfidi,
 hafi það þá ekki verid kostulegt, og þá ei hældur mæða
 og erfidi, var það þá ekki optast volæði? Því hefir
 einhver merkismadur látid til sín heyra þessi ord:
 Sá inndælasti partur af minni æfi var sá er eg
 svaf. En hvað varð svo af lífsins framkvæmdum, sem
 og meiga reiknaft lífinu til ágjætis? Lítid ligg-
 ur nú eptir sumu sem leingi lífa. Ekki eru hæld-
 ur allar framkvæmdirnar til góðs, og ekki fá öll

góð áform framgáang; en hvað sem þessu líður so gétur eingin starf að leingur enn dagur tilvinnst. Það líf heitir heidurlegt hvert sem það er langt eða stutt sem leid heidurlega. Af únglíngnum heimtast ekki öllu meira enn að hann hafi numid upphaf vitstunnar, og raunar þá lífa endir vitstunnar, þá vitstu sem ekki er síður þéanleg fyrir það komanda líf heldurenn þetta líf. Avertir þess stutta lífs tínast ekki þó lífid tínist; og lífid tínist ekki heldur í raun og veru, því dauðinn er inngáangur til lífsins, til ens réttkallada lífs; og hver sem á unga aldri burtkallast og hefir numid upphaf vitstunnar, og tekid með aldri framförum í vitstu og náð hjá Gudi og mönnum, eins og þessir únglíngar, sem nú voru héðan kalladir, þeir eptir láta hér á jörðu heidurlegt mannord, og inngánga í herrans fognud, því þeir brúfudu vel sína stuttu æfi.

Grátum þá ekki þá sem dánir eru. Enn er samt ekki tilefni til að gráta vegna þeirra sem lífa, sem næstir standa þeim esnilegu úngu mönnum er frá eru fallnir, fódurs mædra og systkyna! Eg veit að margir, jafnvel óvídkomandi hér í nánd, ef nokkur væri óvídkomandi, hefir tekid sér nærri það sem stéð er, og fá er einginn mannkjærlegur sem lætur slíkt ekki á sig fá, ekki hlyðinn þessu bodordi kristinndómsnis: grátid með grátendum. En hvað stodar þá grættu

ad gráta með þeim? Hver gétur hér huggað nema fá eini: Guð allrar huggunar.

Send þú Drottinn þinn anda, sem og kallast huggari, í hjörtu þeirra sem nú gráta sín afkvæmi og ástvini, glæð með þeim trú eilífs lífs svo að hún gæti hrest af þeim; lát þá tilhugsun gleðja foreldrana, að þau þeirra afkvæmi sem hédan eru flutt, voru af þér gífinn; að þau undir þeirra höndum lærdu að óttast þig og gjöra hvað rétt er, og eru með góðum orðstýr búinn að enda sína jarðnesku vegferð. Lát þeim til hugar koma að þó þeir nú ekki skilji það sem skéð er, skuli þeir skilja það seinna, þegar allt safnast aptur í eitt, sem hér er aðskilid. Amen.

Leidréttingar og prentvillur.

Bif. V. I. 10. les Steffjamál: 23, vegginn: 24, Kirja-
 lar. VII, 8, Lv les LV: 23, hleypt. IX, 1, vísur:
 25, ímynda. 14, 22, tína. 15, 3, búiz: 25, yngvi
 þjóðar. 17, 28, saurgu. 18, 29, aukí. 19, 14, skýja:
 25, meginþúngar. 22, 16, gerla. 24, 1, sýnað. 30, 28,
 eyða. 33, 18, skiljumz. 37, 18, vízku. 43, 20, menn.
 52, 3, lífgadra anda er niðurlag vísu, því ætti lángröfð,
 sem þar er fyrir neðan, að standa fyrir ofan. 60, 26, 6 les,
 5. 61, 4, yfirþengill. 63, 28, Dag mærirr. 66, 11,
 ofþings; 26, snjallr. 67, 25, skolu. 71, 16, vits: 17,
 dýrðar. 77, 7, árs: 23, sárs les, árs. hárs l. háfs: 26, les
 Sas. 33. 78, 5, setjist strýð eptir láða: 8, les Sas. 40.

Þ í r h e y r s l a n

flær í þeskari rób þann 22 — 25ta og 28. 29. Maíi 1844.

Míðvökudag	f. m.	8	—	10½	Öb.	Lærisveinar reyndir	í	Latínu.	
				10½	—	11	Nb.	— — í Landaskipunarfrædi.	
				11	—	12	Öb.	— — í Kristil: trúarlærdómi.	
	e. m.	2	—	6	Öb. Nb. og þeir s.	útskr. r.	í	Latínskum stíl.	
Símtudag	f. m.	8	—	12	Nb. og þeir sem útskrif.	r.	í	Íslenskum stíl.	
	e. m.	2	—	6	Öb. Nb. og þeir s.	útskr. r.	í	Dönskum stíl.	
Sæstudag	f. m.	8	—	9	þeir sem útskrifast	reyndir	í	Latínu.	
				9	—	—	—	í Grísku.	
				10	—	—	—	í Zebresku.	
				11	—	—	—	í Dönsku.	
	e. m.	2	—	2½	—	—	—	í Landaskipunarfrædi.	
				2½	—	—	—	í Kristil. trúarlærdómi.	
				3½	—	—	—	í Keitn. I. og stærðarfrædi.	
Laugardag	f. m.	8	—	9	—	—	—	í Nýja Testamentinu.	
								í Veraldarsögu.	
								9 og svo framveigis dómur lagður á framsfarir þeirra er útskrifast.	
								Þettir Svítasunnur hátíðina:	
	Þriðjudag	f. m.	8	—	10½	Öb.	Lærisveinar reyndir	í	Grísku.
					10½	—	11½	Nb.	— — í Biblíusögu.
					11½	—	12	Öb.	— — í Landaskipunarfrædi
		e. m.	2	—	3½	Nb.	—	—	í Latínu.
					3½	—	4½	Öb.	— — í Veraldarsögu.
					4½	—	6	Nb.	— — í Keitnings list.
Míðvökudag	f. m.	8	—	9	Nb.	—	—	í Veraldarsögu.	
				9	—	10	Öb.	— — í Keitnings list.	
				10	—	12	Öb. og Nb. efri hluti	reyndir í Zebresku.	
	e. m.	2	—	3	Öb. Lærisveinar	—	—	í Dönsku.	
			3	—	4	Nb.	— — í Dönsku.		

Table

Um það, hvortig þeim sem útskrifast úr Þessastada Skóla, í hvorri Lærdómsgrein útaf fyrir sig teljist hefir í því opinbera Lærdómsprófi 22—23 Maí 1844.

Nafn Læriveinanna.	Latína.	lar. Stíll.	Griška.	Danska.	d. Stíll.	ísl. Stíll.	Hebr. efka.	Urk. N. T.	Trúar- lærdóm.	Sagna- frædi.	Landa- skipun.	Rúm- frædi.	Talna- frædi.	Sofud- tala.
1. Arni Gíslason.	ág.	vel.	dáv.	dáv.	vel.	vel.	ág.	dáv.	dáv.	dáv.	ág.	ág.	ág.	91.
2. Lárus Johnsen.	vel.	vel.	vel.	dáv.	vel.	dáv.	dáv.	dáv.	dáv.	ág.	ág.	dáv.	dáv.	84.
3. Bergur Galdórafson.	vel.	vel.	vel.	vel.	vel.	dáv.	dáv.	dáv.	dáv.	ág.	ág.	ág.	vel.	83.
4. Gudmundur Þjarnafson.	vel.	vel.	vel.	vel.	fæmil.	vel.	dáv. *	vel.	vel.	ág.	ág.	ág.	dáv.	79.
5. Snorri Tordsjærd.	vel.	fæmil.	vel.	vel.	vel.	vel.	vel.	dáv.	vel.	fæmil.	ág.	dáv.	ág.	74.

Stíringargrein. Stjarnan (*) þýðir að Griška er lesin í Hebreffu stad.

Þessastada Skóla þann 23ja Maí 1844.

Steingrímur Jónsson.

A. Helgason. H. G. Thordersen. J. Jónsson. H. Scheving. S. Egilsson. B. Gunnlögsen.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

MEMORANDUM FOR THE RECORD

DATE	DESCRIPTION	AMOUNT	CHECK NO.	ACCOUNT
1-1-42	...	...	...	...
1-15-42	...	...	...	...
2-1-42	...	...	...	...
2-15-42	...	...	...	...
3-1-42	...	...	...	...
3-15-42	...	...	...	...
4-1-42	...	...	...	...
4-15-42	...	...	...	...
5-1-42	...	...	...	...
5-15-42	...	...	...	...
6-1-42	...	...	...	...
6-15-42	...	...	...	...
7-1-42	...	...	...	...
7-15-42	...	...	...	...
8-1-42	...	...	...	...
8-15-42	...	...	...	...
9-1-42	...	...	...	...
9-15-42	...	...	...	...
10-1-42	...	...	...	...
10-15-42	...	...	...	...
11-1-42	...	...	...	...
11-15-42	...	...	...	...
12-1-42	...	...	...	...
12-15-42	...	...	...	...
TOTAL				

...

...